

ARADI KÖZLÖNY

Árú 53. No. 79.
1938. április 8. péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Redacția și Administrația:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Ujra az uccára

Áradt ki a francia belpolitikai helyzet válságának szenvedélyes hullámzása. Csütörtökön este ismét izgatott tömegektől harsogott az amúgy is lármás párisi bulvárok sora, mint amikor a Sarraut-kormányt sodorta el a belpolitikai vihar szele, de ezúttal munkások voltak a demonstráló felvonulók s szélsőjobboldali diákcsoportok, a kávéházakból, kis bisztrókból előrohant védelmi front tagjai. Ki hinné, hogy egészen elvont pénzügypolitikai állásfoglalások miatt mozdultak meg újra ezek a tömegek? Mennyire irreálisztikusan hat a gondolat, hogy a tüzkereszt front füttykösei azért csattantak olyan elkeseredetten a kék-zubonyokon, mert Blum meg akarja semmisíteni a bemutatásra szóló értékpapírok rendszerét, hogy ezeket névreszóló értékpapírokkal cserélje fel? Pedig hiába, mégiscsak erről van szó. A Blum kormány a népfronti politikai fegyvertár minden eszközét frontra vetette a maga rendkívüli pénzügyi intézkedéseket célzó programjának védelme érdekében, s mintegy 50 ezer főnyi szervezett francia nehézipari munkást szólított a sztrájk csatasorába, hogy éppen a szélsőjobboldali politikai körök gazdasági bázisában keltsen morális rémületet, hogy általa pulhassa a francia szenátus „szent és sérthetetlen öregjeinek” ellenállását minden szociálista hívő pénzügyi diktatura kísérletével szemben. A szociálista párt egyik párisi tagozata a kormány kifejezett tilalma ellenére rendezett tüntető felvonulást a szenátus pénzügyi bizottságának kormánybuktató határozata után, s bár nem lehetetlen, hogy mialatt Blum az egyik kezét tiltó gesztusra emelte, ugyanakkor a másikkal, titokban a hátt mögött adta meg a rohamjelet.

Veszedelemes játék mindez, a tömegek igénybevétele. A tüntető felvonulások csak bajt hoztak eddig is minden pénzügyi politikára és pénzügyi javaslatok helyessége, vagy helytelensége fölött érdemben vajmi keveset lehet érvelni, akár a sztrájkoló munkástömegek nagyságával, akár az uccai csatafrontok stratégiai kialakításával. Hová lesznek a Blum kormány százezres tömegei, ha a szenátus péntek délutáni ülésén nem kap több szavazatot az előre jelzett 80-nál? És változtathat-e a francia polgárság, a francia kiserésvény-tulajdonosok döntő tömegeinek mindenkor egyforma álláspontján, amely elsősorban is ennek a kistökés osztálynak saját jólfelfogott érdekeit helyezi mindenek fölé, ha ideig óráig sikerül megbénítani a francia állami repülőgépgyártást? Mindez a nyugtalanító, könnyelmű és hiába erőszakolt kísérlet meg fogja bosszulni magát, hogy a „nyolcvan vörös kormány sorsáért remegő Moszkva újra szegényebb legyen egy illúzióval és a francia népfront egy ismételt sulyos tanulsággal. A szociálisták plakátjai hiába kiáltják a párisi házfalokról, hogy „Végezzünk már egyszer!”, a francia kispolgár nem azokra a szenátorokra gondol, akiknek ez a kevésbé biztató és megkevesébé nyájas üzenet szól, hanem azokra, akik ezeket az izgató plakátokat a tilalom ellenére kiragasztották. A francia kispolgárság plénuma már a szenátus plénumát is megelőzte döntésével és nem kér az olyan pénzügyi politikából, amelynek mellékzongoraként a spanyol vörös határok hivatalos megnyitását követelik.

Petrescu-Comnen külügyminiszter újabb nyilatkozata a kormány külpolitikai állásfoglalásáról

Barátság és jószomszédi viszony, az ellentetek kiküszöbölése szerepel a külpolitika programján

Bucuresti. (Rador.) Petrescu-Comnen külügyminiszter az elmúlt nap folyamán sajtónyilatkozatot adott ki, amelyben a következőket mondotta:

— Első nyilatkozatom során leszögeztem, hogy a jelenlegi kormány, amelynek én is tagja vagyok, a tradicionális vonalon vezet tovább a külpolitikát. Most folytatólag azt mondhatom, hogy külpolitikánk jelenlegi határainak megvédésére és a szomszédainkkal való jóbaráti viszony kiépítésére törekszünk. Külpolitikánk tehát a szövetségek és a baráti viszonyok kiépítésének külpolitikája, minden állammal szemben, de különösen a szomszédainkkal. A román—lengyel szerződés, a kisantant és a Balkán-szövetség leghathatósabb védelmezője a békének. És a kisantant még most is élő szerve és egyik legfontosabb kulcsa az európai béke fentartásának. A békének ez az eszköze továbbra is érintetlenül maradt. A Balkán-szövetség a kisantanttal azonos értékű biztosító békeóhajunknak és a lengyelekkel való szoros kapcsolatunk csak betetőzése külpolitikánk pozitív irányvonalának. A Franciaország iránti kapcsolatunk hűséges barátsági szerződéseken nyugszik és baráti összetartozás az, amely biztonsági rendszerünk alapját képezi.

— Legfőbb törekvésünk, Angliával minél szorosabb jóviszonyt tartunk fenn és együtt küzdhetünk a béke gondolatért. Hosszas berlini küldetésem során elég alkalom kínálkozott arra, hogy meg tudjam határozni Németországgal való viszonyunkat. Baráti viszonyt akarok Németországgal és ez a barátság gazdasági és kulturális vonatkozású kell, hogy legyen. Olaszország iránti barátságunk szellemét a latin testvériség szabja meg. A jelenlegi kormány a Szovjet Unióval is jószomszédi viszonyt óhajt fentartani, hasonlóképpen a szomszédunkban levő Magyarország és Bulgáriával is barátságban kívánunk élni és ki akarjuk küszöbölni azokat az ellentéteket, amelyek eddig közöttünk felmerültek. Genfi működésem során alaposan kitanulmányoztam a Népszövetség lehetőségeit és annak reális értékét és a Népszövetséggel is együtt akarunk működni az ideális béke megvalósítása érdekében. Remélem, hogy törekvésünket értékelni fogják genfi körökben. Eltökélt szándékunk, hogy Romániának úgy a kül-, mint a belpolitikáját a béke szolgálatába állítjuk. Ennek a kormánynak a politikája egységes, reális és határozott irányvonala. Hiszen a földrajzi és történelmi adottságok, továbbá az ország érdeke diktálja.

24 halálos áldozat az USA hadgyakorlatain

Honoluluból jelentik: Mint ismeretes, az USA flottája óriási méretű hadgyakorlatokat tart Honolulu környékén. Eddigi jelentések szerint a hadgyakorlatokat a szerencsétlenségek sorozata szakította félbe. Több repülő lezuhant és eddig 24 pilóta vesztette életét. Nem találták meg azt az eltűnt bombavető repülőgépet amelyet 65 hajó és 250 repülőgépet kutat. A bajt fokozza az is, hogy a Lexington repülőgép anyahajót üzemen kívül kellett helyezni mert a matrózok fele tüszős mandulagyulladásban betegedett meg. Egy másik sulyos szerencsétlenség történt Honolulu-tól 57 mérföldnyire egy partraszállás alkalmával, amikor három csónak a szikláknak csapódott. Két matróz sulyosan, három könnyebben sebesült meg.

Bukásra állanak a szenátusban a Blum-kormány pénzügyi javaslatai

Uccai összetűzéseket zavart széjjel a karhatalom Páris uccáin

Elvetette a szenátus pénzügyi bizottsága a kormány javaslatait

Páris. A kormányválságot a délelőtti órákban kikerülhetetlennek tartották. A délelőtti folyamán még egészen tisztázatlan volt a helyzet abban a tekintetben is, vajjon a kormány a kamara által a szerdai ülésen elfogadott pénzügyi javaslatot a szenátus elé terjeszti-e vagy pedig még ez előtt benyújtja a lemondását. A radikális párt többsége legjobban szeretné, ha a szenátus tárgyalása előtt a kormány radikális tagjai kiválnának és átadnák helyüket. A

szociálista miniszterek azt akarják, hogy a kormánybukás felelősége a szenátusra háruljon és ezért a tárgyalásig helyükön, akarnak maradni.

A francia szenátus pénzügyi bizottsága ma délben kezdte meg a Leon Blum kormány pénzügyi javaslatainak tárgyalását. Maga a javaslat holnap kerül a szenátus plénuma elé.

Hatalmas falragaszok jelentek meg a francia főváros uccáin, amelyek Páris lakosságát

Soha nem látott olcsóság MUZSAY férfiruha üzletében, színházzal szemben

Leszállított szabott árak!

csütörtök estére tüntetésre szólítja a szenátus elé. A kormány betiltotta a tüntetést. A szocialista párt részéről kiadott kiáltványok címe: „Végezzünk már egyszer!”, tartalma pedig a következő:

— A szenátorok üres szívű aggastyánok, akik több mint tízennyolc hónapja akadályozzák meg módszeresen a nép akaratának teljesedését. A szenátorok 200 kiválasztott család szolgálatában állanak és azoknak a munkaadóknak érdekeit képviselik, akik a szakszervezeti mozgalom megszüntetése és a szocialista törvények lehetetlenné tétele mellett kardoskodnak. A szenátorok szabotálása okozza az összes nehézségeket, amelyek Franciaországot pénzügyi és gazdasági téren sújtják.

A felhívás a szocialistákhoz, a kommunistákhoz és anarchistákhoz, valamint a köztársaságiakhoz szól, hogy megmutassák a nép akaratát, megtörjék a trösztök, ligák, bankok és szolgák ellenállását. A felszólítás jelszava: megnyitni a határokat Spanyolország felé és közösséget vállalni a gyárakat és műhelyeket elfoglaló munkássággal.

A ma estére tervezett magyaránvú felvonulást a kormány betiltotta és az erre vonatkozó falragaszokat leszedette. A tüntetés a szenátus ellen irányult volna és a felhívást a szajna megyei szocialista szövetség terjesztette el.

A szenátus pénzügyi bizottsága különben 25 szavazattal 6 ellenében ma délután vita nélkül elvetette a kormány pénzügyi javaslatát.

Itt írjuk meg, hogy DUCLOS és THOREZ kommunista vezérek levelet intéztek Leon Blum miniszterelnökhez, akik felkértek: intézkedjék haladéktalanul, hogy a barcelonai kormány szabadon vásárolhasson fegyvert Franciaországban. A kommunista vezérek a lehető legrövidebb időn belül kéri Blum választását. (Rador)

A sztrájk-helyzetben nem állott be semmi-

féle javulás. Ugy tudják, hogy ma már a sztrájkoló munkások száma megközelíti az 50 ezret.

A francia szenátusnak csütörtök délutáni szavazása Leon Blum pénzügyi javaslatát ügyében megpecsételte a Blum kormány sorsát. A péntek délutáni ülésen nagyon rövid vitára lesz kitérés és a kormány mindössze 80 szavazatra számíthat.

A szocialista párt szajna menti tagozata ellentétben a kormány határozatával, úgy döntött, hogy megrendezi a szenátus elleni tüntető felvonulását. A rendőri hatóságok még idejében értesíttek a szocialista párt határozatáról és ezért erős karhatalmi közszükséglet helyeztek tartalékba. A szocialista párt tüntető csoportokban vonult fel az utcákra és az időközben összecsoportosult egyetemi hallgatók ellentüntetésbe kezdtek. A súlyosabb incidensnek a karhatalom közbelépése vetett véget.

A Messier gyár munkásainak sztrájkja egyébként komoly veszedelembe sodorta a francia repülőgépgyártást. A Messier gyárban ugyanis olyan alkatrészeket gyártanak, amelyek nélkül egyetlen repülőgépet sem lehet üzemképes állapotba helyezni. Az ilyen repülőgépek alkatrészei gyárból mindössze a Messier gyár létezik Franciaország területén és a gyár munkásainak sztrájkja következtében ma a szükséges alkatrészeket kifogy, nem tudnak újabb repülőgépeket üzemképes állapotba hozni. A gyár igazgatósága elhatározta, hogy beadvánnyal fordul az illetékes hatóságokhoz és ebben arra hivatkozik, hogy hessen oda, hogy a gyár munkásai vegyék fel a munkát, mert ez nemzetvédelmi célból is igen fontos, mert a sztrájk folytatása esetén könnyen megtörténhet, hogy a közeljövőben már egyetlen repülőgépet sem tudnak gyártani Franciaországban.

Artatlanságát hangoztatja Xenit volt igazságügy-miniszter a törvényszéki vádtanács előtt

A bucuresti-i ügyvédi kamara vezetői versengenek egymással az aranycsempészési bűnügy vádlottainak védelmében

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután 4 órakor tartott ülést a bucuresti-i törvényszék vádtanácsa az aranycsempészség miatt letartóztatott ügyében. A vádlottakat a bucuresti-i ügyvédi kamara legkiválóbb személyiségei védtek, Xenit volt igazságügy-miniszter védője Grigore Junian, Periețanu, Djuvara, Radu Rosetti, Mihail Mora, míg a többieket Otețeanu, Vâljeanu, Vlădescu, Bentea, Tonescu és Ștănescu. A vádtanács tárgyalása során a termet kiürítették, ezután megkezdődött a vádlottak kihallgatása. Elsőnek Garleșteanu hallgatta ki a vádtanács. Utána Xenit hallgatta ki a vádtanács, aki a következőket mondotta:

— Nem vettem részt semmiféle csempészésben.

Nem tudom, miért vagyok itt és miért tartóztatnak le. Ha bárkit letartóztatnának ebből a teremből, csak ugyanolyan bűnös lenne, mint én.

Stelucă Melun vádlottnő elmondja a vádtanácsnak, hogy Garleșteanu bankárnál volt alkalmazásban, parancsokat teljesített és ezt bármilyen alkalmazott megteheti volna. Majd így folytatta:

— Honnan tudjam én azt, hogy milyen cél szolgálatába állítottak. Utasítást kaptam, hogy kísérjem el a szolgát, nehogy az megszökhesen.

A tárgyalás megnyitása előtt Xenit az újsáírókhoz fordult és a következőket mondotta:

— Három napja annak, hogy összecsuhtak Constantinescuval, Duca gyilkosával és ez a helyzetem még most sem változott meg. Kérem önöket követeljem a külvilággal szavaimat. Fiatal koromban én is újsáíró voltam és objektív megítélésével folytattam mesterségem. Most én is arra kérem önöket, legyenek ügyemmel kapcsolatban objektívek. Mindenkit érhet hasonló baleset. Nem vagyok bűnös. Kérem, higgyék el, hogy sohasem ismertem Garleșteanu, a nevére sem hallottam egészen a múlt hétig, amíg a botrány ki nem tört. Az ülés folyik.

Csupán egy vádlott élte túl az egykori „Aradi Hitelbank” bukásának 34 tárgyalását

Ujra elhalasztották az ítéletet az egyetlen vádlott távolléte miatt

Az aradi törvényszék első tagozatának Berov —Erimescu-tanácsa tüzte ki csütörtökön főtárgyalásra az Aradi Hitelbank Részvénytársaság család bukásának ügyét. Az ügynek öt vádlottja volt, névszerint: Gombosi Géza, Rácz Miklós, Rótn Zsigmond és Zimmermann Lambert.

A teremszolgálat Chiral jegyző utasítására sorra kiáltotta a vádlottak neveit: „Gombosi Géza!” Hiányzik. Nyomban kiderült, hogy ismeretlen helyen tartózkodik, szökésben van.

— Rácz Miklós, — hangzik a másik név, de nyomban utána már be is jegyzik a neve után „halott”. Roth Zsigmond neve mögé is ez az egyszerű bejegyzés kerül: „Halott”, — a földi igazságszolgáltatás előtt nem jelenhet meg. A soron következő negyedik vádlott: Zimmermann Lambert.

— Tegnap reggel halt meg — jelenti be Szuchy Pál dr., Zimmermann védője, akinek ilyen

rövid védőbeszédet kellett tartania csupán védezőce érdekében.

Különös eset, még a sokat tapasztalt törvényszéki bírák is megrendülten figyelnek fel. Egy nappal a főtárgyalás előtt az utolsó vádlott is bucsút mondott a földi életnek és a volt bankigazgató leszegényedve egy hentesüzlet pénztári székéből távozott az élők sorából.

A család bukás ügye 1931.-ben került az igazságügyi hatóságok elé. Körülményes vizsgálat kezdődött ekkor meg, mely évek hosszu során át tartott és beleértve a vizsgálóbírók előtti tárgyalásokat is, közel 34 alkalommal tárgyalták a bankbukás körülményeit. A törvényszék mai tárgyalása alkalmával körözölevelet adott ki a még élő Gombosi Géza ellen és az ügyet elhalasztották május közepére.

Javaslat készült a magyarországi állampolgárságok revíziójáról

A „Nemzet” című budapesti lap feltűnésteltető híradásai

Budapestről jelentik: A „Nemzet” című lap beavatott helyre való hivatkozással azt írja, hogy a „zsidókérdés” megoldásával foglalkozó bizottság javaslata szerint mindazok, akik 1914. év előtt tértek ki a keresztény hitre, ép olyan keresztényeknek számítanak, mint a született keresztények. Más fel fogás szerint az 1919. augusztus elsejét akarják megtenni e téren határnapnak. Az a vélemény, hogy a zsidó frontharcosok, akik résztvettek a világháborúban, éppen olyan elbírálásban részesülnek, mint a keresztények. A keresztények gazdasági érvényesülését úgy akarják biztosítani a javaslat szerint, hogy minden vállalatnál és üzemenél a munkabérek hetven százalékát kell keresztény alkalmazottaknak kijelentni. Szó van ezenkívül a javaslatban az állampolgárságoknak három évtizedre vissza menő revíziójáról is. A zsidók, filizs és a sajtóvi-

lágban ép úgy százalékszerűen kívánja biztosítani a tervezet a keresztények elhelyezkedését, mint más vállalatoknál. A közhivatalokban ezentul nem vehetnek fel csak keresztényeket. A lap jelentése szerint a képviselők fogadalmat tettek Darányi Kálmán magyar miniszterelnöknek, hogy a bizottság javaslatairól és tárgyalásairól még családtagjaiknak sem mondanak semmit.

A „8 órai újság” értesülése szerint a kormány párt fentnevezett bizottságának szélsőjobb oldali szellemű csoportja azt fogja majd javasolni, hogy a származásilag nem megfelelő kormány párti képviselők a legsürgősebben lépjenek ki a kormány pártból. Hír szerint tíz egyénről van szó. Ha a bizottság tényleg ilyen javaslatot terjeszt a pártértekezlet elé, úgy heves viharokra van kilátás.

Ma premier CORSO

Paramount-superfilm

A világ ura
(Fekete arany)

4 nagy sztár 1 filmben!
Irene Dunn: A Mellekúca felejthetetlen kőszereplője
Dorothy Lamour: A Daungel királynője kőszereplője
Randolph Scott: A cow-boyok fejedelme
Akim Tamiroff: Mindenki kedvence

Előadások: 5, 7.15, 9.30
Telefon: 2065

Hétlőn hirdetnek ítéletet a nagyszabású aradi selyem- csempészési ügyben

Két esztendővel ezelőtt, 1936. júniusában az aradi nyomozóhatóságok, az aradi határőrezred nyomozó közegeivel együttesen nagyszabású selyemcsempészési ügyet lepleztek le. A selymeket egészen szokatlan körülmények között Micalaca—Mikelaka határában a szántóföldeken lelték meg, ahol egy ház építése közben nyitott ládákat találtak, amelyekben hatalmas mennyiségben legfinomabb francia selyemre bukkantak. Szinte ezzel egyidejűleg Bucurestiből bizottság szállt ki Aradra, hogy a csempészési ügyben Aradon indítsanak nyomozást, mert a fővárosban nagyobb mennyiségű selyemárut találtak, s ezeknek eredetére vonatkozóan nem sikerült mást megállapítani, minthogy csempészett áru és minden valószínűség szerint Aradról került Bucurestibe.

A véletlen összejátszása folytán kétségkívül megállapítást nyert, hogy a fővárosi selyemcsempészés és az Arad határában talált hatalmas selymet tartalmazó ládák között összefüggés van és megindult az izgalmas nyomozás a csempészek kézrekerítésére. A hosszú és bonyodalmas vizsgálat után az ügynek hét vádlottját állították bíróság elé: Schneider Györgyöt, Braun Ferencet, Urlea Savut, Bugariu Todort, Schwartz Mórt, Lile Ioant és Bugariu Savut. Egyrésziük vizsgálati fogságban is volt, később azonban valamennyiüket szabadrálbra helyezték. A büntügyi eljárással párhuzamosan a vám is kivette a csempészárukra a bírságot és miután a nyomozás átlátszott bizonyítani, hogy több alkalommal, valósággal rendszeresen üzték a csempészést a vádlottak, először 560 ezer lei, később 600 ezer lei, végül pedig nyolc millió leinyi vám-bírságot róttak ki a csempészés miatt.

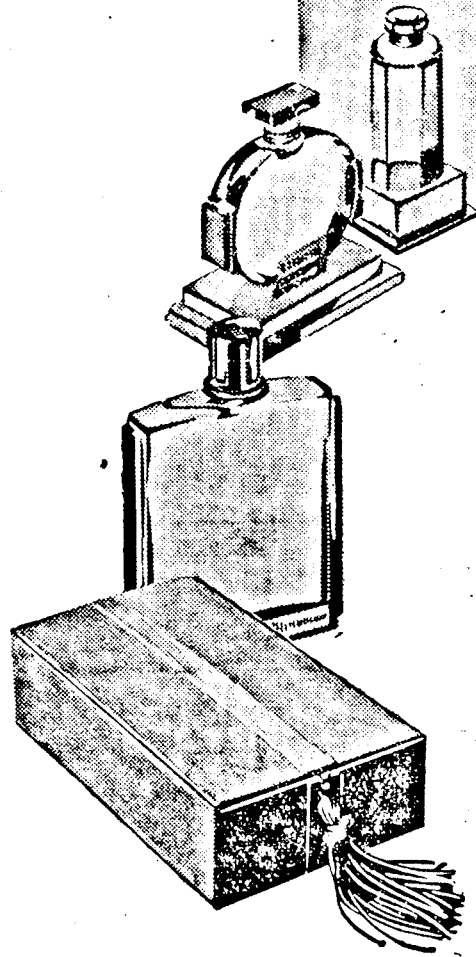
A nagyszabású ügy tárgyalására csütörtökön került sor az aradi törvényszék első tagozatának Berov—Efrimescu tanácsa előtt. A főtárgyaláson Schneider György fővádlott kivételével mind a hat vádlott megjelent és megjelentek a nyomozóközegek, valamint az összes tanúk is. A vádlottak valamennyien tagadták a terhükre rótt bűncselekményt.

Braun Ferenc Pilul Mare községbeli lakos, elmondta, hogy ő talált selymeket a határban és azt egy fuvarossal Aradra küldte. Annyira nem tudta, hogy bűnt követ el, amikor a talált értékes anyagot beküldte, hogy két grancsárkatonának minden további nélkül elbeszélte, hogy mire akad rá. A fuvaros, aki Braun megbízásából csomagolt árut hozta Aradra, illetve Micalaca—Mikelakára, azt vallotta, hogy nem is tudta mit tartalmaznak a csomagok. Bugariu Todor vallomása szerint nem is tartózkodott a kérdéses időben Aradon, hanem Bucurestiben volt, Schwartz Mór ugyancsak nem volt Aradon és az ügy többi vádlottját nem is ismerte.

A tanúk fenntartották a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaikat és csaknem mindnyájan mentő vallomásokat tettek.

A bonyolult bűnügy tárgyalását délutánra halasztották el és ekkor került sor a védőbeszédre. Elsőnek Gherman Dante dr. védő beszélt, aki három vádlottat képviselt. Gherman Dante dr. elsősorban azt a tényt szögezte le, hogy a vámhatóságoknak első alkalommal jegyzőkönyvet kellett volna készíteni és azt beterjeszteni a vizsgálóbíróhoz, ez nemcsak, hogy nem történt meg, de még máig sem érkezett meg a vámhatóság jegyzőkönyve és így a büntügyi eljárásnak még helye sincsen. Továbbiakban leszögezte, hogy a fuvaros, aki a csomagolt árut szállította nem vonatkozik felelősségre. Dr. Sárbu Gheorghe, Schwartz Mór védője szintén védené felmentését kérte, mert egyetlen bizonyíték és egyetlen vallomás sem szól bűnössége mellett. A thanasiade ügyvéd Bugariu Todor ártatlanságát hangoztatta és a feljelentést bosszu művének tudja be.

A törvényszéki tanács hosszas tárgyalás után úgy döntött, hogy az ítéletet április 11-én délután 3 órakor hirdeti ki.

Arz előkelő nőhöz

hozzátartozik bizonyos egyéni léghör. A modern parfüm es Richard Hudnut illatosított kölnivize mindig a választékos izlés és a tökéletes elegancia bizonyítéka.

HUDNUT

Parfüm

KÖLNIVIZ
A KÖVETKEZŐ ILLATOKBAN.
GEMEY * LE DÉBUT VERT *
LE DÉBUT NOIR * RICHESSE

Hivatalos cáfolat 3, Prága felett lelőtt német repülőgépről

Páris: A Havas-ügynökség prágai levelezőjének közlése szerint a csehszlovák nemzetvédelmi minisztérium határozottan megcáfolta azt a külföldön elterjedt hírt, hogy 3 német bombavető repülőgép jelent meg Prága felett és hogy a német gépeket csehszlovák vadászrepülőgépek leszállásra kényszerítették.

Chamberlain Rómába, Ciano Londonba készül

Paul Boncour átadta utasításait a Párisba összehívott követi értekezletnek — Halifax lord személyesen fogja javasolni a népszövetségben az etiopiai olasz hódítás elismerését

Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint Halifax lord külügyminiszter személyesen vesz részt a Népszövetség májusi ülésén és javasolni fogja Abesszinia meghódításának jogi elismerését. Ennek ellenében Olaszország kivonja csapatait Libiából és Spanyolországból. Az olasz kormány az erre vonatkozó angol javaslatot elfogadta.

A Daily Mail szerint az angol—olasz egyezmény és a kicserélendő okiratok szövege már ma, vagy holnap kerül aláírásra. A lap római tudósítójának jelentése szerint Hitler olasz országi látogatásának végeztével Ciano gróf olasz külügyminiszter az angol kormány meghívására Londonba látogat el és római politikai körökben remélik, hogy ennek a látogatásnak viszonzására rövidesen Chamberlain angol miniszterelnök Rómába utazik.

Paul Boncour francia külügyminiszter ma

ma délelőtt adta át a moszkvai francia nagykövetnek, valamint a bucurestii prágai varssói és belgrádi követeknek azokat az utasításokat, amelyeket a jövőben követniök kell. Az utasításokat a külügyminisztérium vezető tisztviselőivel folytatott tanácskozásai után állapította meg.

„URANIA“

Tei.: 12-32.—5, 7-15, 9-15.

A legszebb hangú tenor Leoncavallo halhatatlan operájában

Richard Tauber
„Bajazzók“-ban

Duna Sieffivel.

Csodás zenel részek!

Utszerűség: az operarészletek színes mozifilmesítése.

JAWOL

Lord Halifax

angol külügyminiszter
érdekes beszéde és

beszélgetése a világsajtóval

Londonból jelentik: „Ime, Európa kis nemzetei a hatalmas brit világbirodalom köré csoportosulnak“, jegyzi meg valaki és mindenki nevet. Az is, aki a kis csoport közepén áll: Lord Halifax. Nevet? Nem, ez talán nem a helyes kifejezés. Hangos, „kitörő“ nevetés nem férne össze a brit külügyminiszter egyéniségével. Viszont szívesen mosolyog. Finom emberien megértő és halk, kissé ironikus mosollyal. Ebben az iróniában azonban nincs semmi keserűség. Halifax minden mozdulata elárulja

HALIFAX

a benső kiegyensúlyozottságot és a harmónikus kiegyezést az élet problémáival. A hasonlat a kis nemzetekről és a nagy brit világbirodalomról valóban talál. Különböző újságok hat vagy nyolc munkatársa áll a brit külügyminiszter körül. Javarást legalább is átlagos magassága. Halifax mégis jó fejfel kiemelkedik közülük. Csak így látjuk igazán.

miilyen magas az új angol külügyminiszter minden szikárságában is izmos alakja. Bár már nagyon közel van hatvanadik életévéhez, valahogy fiatalosan hat. Hosszukás, finoman metszett arca elmélyült ráncai ellenére egyáltalában nem teszi az öregedő ember benyomását. A fiatalság szeméből árad, melyben, bármilyen furcsán hangozzék is, szinte gyerekes frissesség, kamaszos rávívás rejtezik.

Csak feltűnést ne!

Mióta Anthony Eden bevonult az angol külügyminisztériumba, megszoktuk, hogy az angol Foreign Secretary-ket a férfidivat szempontjából is vizsgáljuk. Halifax öltözködésének legjellemzőbb darabjait, a régimódi szabott bő, sötét kabátot és a szokatlanul keskeny karimájú kemény kalapot kinn hagyta a Savoy-szálló ruháiban. Így hiába igyekeznünk azon, hogy valami feltűnőt fedezzünk fel a gyorsan világhírűvé lett államférfi öltözködésében. Sőt éppen ellenkezőleg. Ruházatának egész összetétele

tiltakozás a rendkívül, a feltűnő ellen.

Csak a nyakkendő, melyet a csikos nadrághoz és fekete kabáthoz — a hivatalos Anglia délelőtti egyenruhájához — hord, szélesedik el kissé bohémesen és kiduzzadó csomót alkot a fehér kemény duplagallér felett.

Lord Halifax ma a mi vendégünk, a Londonban működő külföldi újságírók. Lehet, hogy máskor talán feszesebb és formálisabb, de ebben a körben, mely szemelláthatólag érdeklő és ahol kétségtelenül jól érzi magát, oly magátólértetődően közvetlen, hogy pillanatok alatt

meghitt atmoszférára keletkezik körülötte.

Mielőtt megkezdődött az ebéd, alkalom adódik bizalmasabb beszélgetésekre is. Nagy politikai titkokat igazán nem árul el, a kényesebb kérdésekre való választ mosolygó szelidséggel védekezve hárítja el.

— Azt hiszem, amugy is tulsokat beszélnek világszerte politikáról. És különben is az utolsó napokban ép elég beszéd hangzott el. Elmondunk már mindent, amit csak lehetett.

Rejtélyes sürgöny

A beszélgetést érdekes epizód szakítja meg. A szálloda egyik vörösfrakkos inasa hajol meg Halifax előtt és ezüst tálcán

frissen érkezett sürgönyt

nyújt át a brit külügyminiszternek. Kissé unottan, mintha már tudná, mi áll benne, bontja fel és azután ép jobbkezelével (feketekeztyűs csonka baljárt aig használja) ügyesen darabokra tépi.

Vajon világpolitikai titkok álltak-e ebben a táviratban? Dehogy. Mielőtt átadta a megsemmisítésnek, Halifax egy pillanatra megmutatta a

sürgöny szövegét. Csak két szóból állt: „Üdvözlétek“ — és egy női keresztnév.

— Furcsa dolog ez. — mondja. — Ha köz tudomásra jut, hogy valahol beszélni fogok vagy megjelenek, rendszeresen kapok ilyen táviratokat, legalább négyszer-hatszor egy évben. Kitől? magam sem tudom. Nem is nagyon érdekel. Szemelláthatólag egy hölgytől. No de nem olyan veszélyes dolog, mint amilyennek látszik, a feleségemet is megörvendeztetni ilyen üzenetekkel. Tegye, ha öröme telik benne.

Filmsztárnak nem volna való a brit külügyminiszter, ez kétségtelen. Ismeretlenek rajongása nem tesz rá valami nagy benyomást.

Megkérdezem, járt-e már Magyarországon, ismeri-e egyáltalában közvetlen tapasztalatból Közép-Európát.

— Sajnos, nem, — mondja. — Bevallom, igen kevés helyen jártam. Németországnál keletebbre nem is jutottam el.

— Ez kissé túl szerény, — vetjük közbe, — úgy látszik, Indiáról megelégedezik!

— Igen — India. Persze, persze, — de hiszen a külföldről beszéltem.

Ez a kis párbeszéd rendkívül jellemző a brit külügyminiszter beállítottására. India, végtelen távolságban, Londontól sok ezer mérföldnyire, India, ahol négy évig alkirály volt, az ő szemében mindenekelőtt brit territórium, vagyis közelebb van, mint Európa szomszéd országai. Külföld ott kezdődik számára, ahol a brit világbirodalom megszűnik.

Kissé bocsánatkérő mozdulattal folytatja:

— Tudja, ha az ember olyan korán belekerül a közéletbe, mint én, ha kora ifjúságától kezdve az államot szolgálja, soha nem teheti azt, amit szeretne. Mindig költve van. És most jobban, mint valaha.

Ezt Halifax nemcsak mondja, hanem kétségtelenül őszintén gondolja is. Hiszen tudvalévő, hogy ez a sokoldalú érdeklődés, nagy műveltségű arisztokrata inkább hagyományból és kötelességérzetből házasodott össze a politikával, mint becsvágyból vagy szenvedélyből.

Szöbakerült a sajtó. Halifaxról köztudomású, hogy kerüli az ugynevezett „publicity“. A sajtó méltatására a legmelegebb szavakat találja. Rendkívül sokat köszönhet a sajtóval való együttműködésének és emellett a legkényesebb helyzetekben is megbízhatott az újságírók tapintatában és diszkréciójában. Csak egyszer járt pörül, amikor egy újságíró nyilvánosságra hozta egy bizalmas beszélgetés tartalmát.

— Még hozzá angol is volt, — teszi hozzá szomorúan.

Ilyesmit Halifax, a korrektség szobra, egy életen át nem felejt el.

Angliában ritkán akadnak kontinentális értelemben vett jó szónokok. (A ma élők közül csak az egyetlen Lloyd George.) Középeurópai hallgatóságot Halifax sem tudna magával ragadni. Számára a beszéd nem öncél, hanem csak gondolatok és eszmék természetes kifejezőmódja. Ezért még akkor is ha a legbonyolultabb dolgokról beszél, formulázásainak szándékosan egyszerű keretet ad.

Minden szava elárulja a frázistól és fontoskodástól való irtózatát. Annyira fél ettől, hogy még szavai jelentőségét is némi öniróniával csökkenti.

Egy híres Halifax-történet

Amikor nagy politikai beszédét az angol néplélek jellemzésére két kis történettel fűszerezi, tréfásan könyörög, hogy történeteit ne hozzák nyilvánosságra.

— Tudják, uraim.

nekem csak két ilyen storym van.

Ha ezek megjelennek a lapokban, akkor a jövőben nem lesz semmi sikerem velük.

Persze, ezt a kérést nem kell komolyan tekintenünk és így legalább az egyiket mégis csak idézzük. Kifűzően jellemzi az angolok bölcs és megelégedést kereső magatartását az étellel szemben.

A világháború alatt történt, egy hosszú franciaországi állóharc idején, hogy Halifax és tisztársai

hiába kértek sört

az ordonánctól. Kifogyott. Utasították, hogy akár a pokolból is, de teremtsen elő sört a számukra. Sikeres expedíció után az ordonánc valóban tekintélyes számú itókával tért vissza. Nagy volt az öröm, de még nagyobb a csalódás. A rossz francia sör nem ízlett az angol tiszt uraknak. Keserű szívvél lemondtak róla. Az ordonánc megkérdezte, hogy odaadhatja-e a legénységnek. Tegye, ha akarja, mondták neki, bár nemigen hiszik, hogy izlene a fiuknak. Másnap azután kiderült, hogy a legénység boldogan kiitta az egész hordót.

— És mit szóltak hozzá? — kérdezte lord Halifax. — Azt, — felelte a legény — hogy

megielelőbb sört

el sem tudnának képzelni. Mert ha valamivel rosszabb lett volna, nem tudták volna meginni, viszont ha valamivel jobb lett volna, nem kapták volna meg . . .

Anglia ereje és politikája

Ilyen értelmes az angol nehéz helyzetekben, — ez a kis történet nagy tanulsága.

Persze volt Halifaxnak a háborús anekdotáknál fontosabb mondanivalója is. Az angol természettől fogva mérsékletre és más nemzetek megértésére törekszik, de vannak robusztusabb, keményebb jellemvonásai is.

Nagyon tévednek azok, akik gyengeségnek tartják Anglia magatartását.

Nem gyengeség, hanem az értelem parancsolja, hogy ameddig csak lehet, engedékenységet gyakoroljanak és a diplomácia minden eszközével dolgozzanak a háború elkerülésén. Anglia demokratikus ország. Hiába támaszkodna egy angol kormány a parlamenti többségre: a népakarat ellen tehetetlen volna. És Halifax, ez a konzervatív angol főnemes, szinte szerelmes szavakat talál az angol demokrácia erőneinek méltatására.

Nagybritannia a világ egyetlen nemzete ellen sem táplál támadó szándékokat, de

nem maradhat közönyös akkor, ha mások támadnak.

Ezért a britek nemcsak azért fegyverkeznek, hogy saját birtokaikat védeimezzék, hanem hogy az európai népek tanácsában is erőteljesen és befolyásosan szerezzenek érvényt szavaiknak.

Ezeket mondta Halifax az újságírókérdést követő nagy beszédében. Mindvégig oly egyszerűen, oly természetesen, oly patoszmentesen beszélt, hogy szinte csak a szavak elhangzása után eszméltünk rá, hogy ime, a brit világbirodalom külügyminisztere szólt a világhoz.

Hirdessen
az Aradi Közlöny-ben

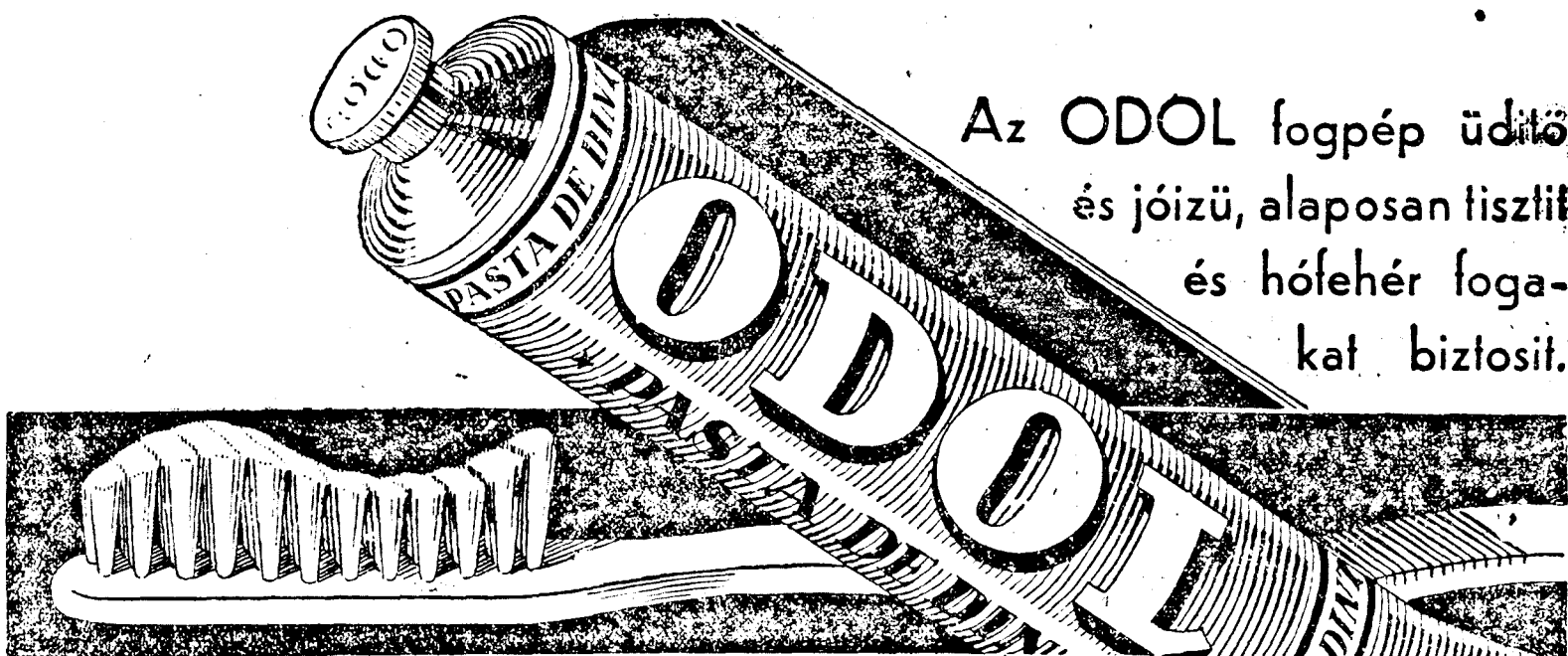
Husvételi Sportvonat Budapestre

utlevél nélkül, csak egy személyazonossági igazolvánnyal. Indul ápr. 21-én délelőtt, Budapestről visszaindul ápr. 26-án este. Részvételi díj Lei 1320.—, gyermekeknek 10 évig Lei 820.—

Beiratkozási határidő április 15-ike

Beiratkozási helyek Aradon: **WAGONS-LITS//COOK** és az **EUROPA** menetjegyroda a Minorita-palotában

menetjegyroda P. Sando. könyvtárba

DEGRELLE

Neumann professzor cáfolja a bécsi Hitler-legendát

— A belga nacionalisták visszaadják Németországnak Eupent és Malmédyt, Degrelle kijelentései szerint —

Bécsből jelentik: A bécsi kultur- és közoktatási hatóságok tanácskozást folytattak a szabadlábban levő zsidó vezetőkkel. A tanácskozások eredményeképpen Adolf Böhmöt, az ismert zionista történetírót kinevezték a bécsi zsidó hitközség kormánybiztosává. Adolf Böhm azonkívül hogy író, gyártulajdonos is és a „Palesztina” nevű folyóirat kladoja.

A bécsi egyeteméről az összes zsidó tanárokat és docenseket elbocsájtották. Azokat a zsidó diákokat, akik most iratkoznak be először, törlik az egyetemi diákok listájáról. A régi egyetemi zsidó diákok is törölhetők, ha erre okot adnak. A zsidók számára különben bevezetik a numerus clausus. Külföldi zsidó diákok számára külön rendelkezéseket léptetnek érvénybe. Az elbocsájtott zsidó egyetemi tanárok között vannak a Nobel-díjas Ottó Löwy és Pick professzorok is.

„Nem hívtak soha Hitler kancellárhoz...” — mondotta a kiszabadult Neumann professzor

Egy külföldi újságíró érdekes beszélgetést folytatott Neumann professzorral, a bécsi egyetem világhírű tanárával, miután Neumann több napos letartóztatása után szabadlábra került.

Neumann professzor letartóztatásával kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a letartóztatás tulajdonképpen a nemzeti szociálisták bosszúja akart lenni amiatt, hogy annakidején, amikor Hitler kancellár betegágyához hívták Neumannt, a professzor világnézetét okokra hivatkozva vonatkozott eléget tenni a felkérésének. Neumann — mint ismeretes — több uralkodót kezel, közöttük II. Carot királyt, Pál régensherceget és a windsori herceget is. A windsori herceg neve viszont most úgy került kapcsolatba a Neumannról szóló hírekkel, hogy ő járt volna közbe Hitlerrel a professzor szabadonbocsájtása érdekében.

Ezeket a mende-mondákat az újságíró meg is említette a fogságból kiszabadult Neumannnak, aki az újságírónak ezeket mondotta:

— Semmi alapja sincs annak, hogy engem valaha is Hitler kancellárhoz hívtak volna. Ha hívtak volna, minden bizonnyal eléget tettem volna a felszólításnak, minthogy az orvos számára nincs faj, nincs politikai vélemény, hanem csak az ember, aki szenved. Tévedés az is, mintha a windsori herceg interveniált volna érdekemben. Sem a herceg, sem más nem interveniált. A hatóságok tévedésből tartóztattak le, mert hétszáz ezer schilling értékű készpénzt és egyéb értéket találtak nálam és ezzel kapcsolatban bizonyos téves feltevések kerültek rólam forgalomba. A hétszáz ezer schilling értékű vagyonomat le is foglalták, de már kértem

annak feloldását és minden reményem meg van, hogy azt visszakapom.

A beszélgetés végén megjegyezte még Neumann professzor, hogy a változott viszonyok ellenére is Bécsben marad, egyetemi tanárságától visszavonul, de fentartja továbbra is magánpraxisát saját klinikáján és reméli, hogy háborítatlanul dolgozhat tovább.

Az árja származást nem kell igazolni az osztrák népszavazáson

A szavazásra jogosultakat figyelmeztették, hogy a szavazásnál nem kell igazolni az árja származást és a választási elnökök senkitől sem követhetnek erre vonatkozó okmányokat. A zsidókra vonatkozó szavazási tilalom természetesen fennáll és ha ennek ellenére valamelyik zsidó mégis szavaz, ezzel a cselekedetével büntetésnek teszi ki magát.

Itt írjuk meg, hogy Funk német birodalmi gazdasági miniszter tegnap beszédet mondott, amelyben foglalkozott Ausztria csatlakozásának gazdasági következményeivel. A miniszter többek közt kijelentette, hogy a német kormány minden lehető el fog követni, hogy Ausztria szomszédállamainak a régi Ausztriával kötött kereskedelmi szerződéseit semmi se zavarja, sőt arra fognak törekedni, hogy ezek az államok a jövőben Németországgal csak még jobban kiépíthessék és meg erősíthessék kereskedelmi kapcsolataikat. Mindazt, amit szerződéseikben leszögeztek, német oldalról mindig betartották, — fejezte be beszédét Funk miniszter.

Belgiumban erősödik a rexista mozgalom

Londonból jelentik: Leon Degrelle belga rexista vezér Londonban tartózkodik és nyilatkozik.

tot adott a Daily Telegraph munkatársának. Tiltakozott a vád ellen, hogy a belgiumi kommunistaellenes szervezetek német pénzt kaptak. Nem igaz, hogy Göbbels 110.000 fontot folyósított egy londoni európai saltóügynökségnek abból a célból, hogy Belgiumban kommunistaellenes lapot alapítson. Degrelle meggyőződéssel hiszi, hogy pártja előbb kerül uralomra, mint bárki gondolná. A rexista mozgalom napról-napra erősödik Belgiumban. Ha hatalomra kerül, megtartja a parlamentet, de hatáskörét pénzügyi és költségvetési kérdésekre korlátozza. Más problémákat más testületek intéznek majd el. Szenzációs volt, amit a belga nacionalista vezér Eupen és Malmédy ügyében mondott. A rexisták szerinte hajlandók vita tárgyává tenni e két város sorsát. Németország Eupen és Malmédy miatt semmi esetre sem üzen háborút, de ha a rexisták meggyőződnek arról, hogy e két város német lakossága faji és nemzeti okokból tényleg Németországhoz akar csatlakozni, akkor a belga nemzeti párt nyugodtan és szenvedély nélkül felülvizsgálja a kérdést. A rexista párt kezdetben nem volt antiszemita és zsidó tagjai is voltak, de amióta egyre jobban látja, hogy a nemzetközi zsidóság irtó hadiáratot visel minden nemzeti gondolat és nemzeti párt ellen és konzerválni akarja a mai világbizonytalanságot, amikor a zavarosban halászhat, a rexista párt kénytelen a zsidóságot a nemzetközi marxizmussal azonosítani és hadat visel ellene.

Az angol sajtóban nagy feltűnést keltett Degrellenek az a nyilatkozata, hogy a belga nacionalisták, ha hatalomra kerülnek, hajlandók Németországgal tárgyalni a békeszerződésben elszakított Eupen és Malmédy visszaadásának ügyében.

Ottó Amerikában

előadássorozatot tart az Anchlussról?

Párisból jelentik: Az Excelsior munkatársa beszélgetést folytatott Steenockerzeelben Ottó főherceggel, a Habsburg ház fejével. Annál inkább igen nagy jelentősége van ennek a nyilatkozatnak, mert Ottó főherceg ismét élesen szembefordult Németországgal és a diktatorikus törekvésekkel.

— Nem ez az a pillanat, amikor beszélnem lehet, — mondotta, mert mindent elmondtam már multkori nyilatkozatomban, amikor az erőszakos Anschlussról közöltem véleményemet. Most úgy érzem, hogy hallgatnom kell, amíg az események ki nem fejlődnek.

A beszélgetésnél jelent volt gróf Sigray Antal, Ottó főherceg egyik bizalmasa, a magyar legitimisták vezére, aki a következőket mondta a francia újságírónak:

— Jó szomszédi viszonyban akarunk élni Németországgal, de szolgálai sohasem leszünk...

Itt írjuk meg az angol lapoknak azt az értesülését, hogy Ottó főherceg rövidesen Amerikába utazik és előadássorozatot fog tartani Ausztriáról és az Anchlussról.

SELECT ZARAH LEANDER
7.15 és 9.30-órakor
milliók hatalmas világfője
Paramatta, a nők börtöne Uj élet felő

CENTRAL:
d. u. 5 órától kettős
premier-műsor olesó
helyárákkal!

I. **Charlie Chan** a népszerű sárga detektív legizgalmasabb kalandja **313**
II. **A félreismert világfi** (Der verkannte Lebemann)
Engedre a közönségnek, ismét műsorra vettük ezt a helyzetkomikummal teli átlagos vigjátékot.
RALPH A. ROBERTS TRUDE MARLEN THEO LINGEN

Az Aradi Közlöny automata-telefonszáma:

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

A „darizó mangár“

*

A magyarországi nyilasgróf új kifejezéssel gyarapította a magyar nyelv kincsesházát a magyar parlamentben tartott egyik felszólalása során, amidőn egyik képviselőtársát a „darizó mangár“ szavakkal aposztrófálta meghökkenítő tömörséggel. Tekintettel a hangsúlyra, amelyvel Festetics Sándor gróf a fenti rejtélyes kifejezést használta, a tisztelt Ház gorombaságot seltett, de amit nem sikerült a magyar képviselőházban, az új kifejezés invocációja alkalmával tisztázni, a feladatot vállalta a magyar sajtó, amely természetesen jasszkiszólást szimatolt a nyilasgróf nyelvi rejtélye mögött. Maga Festetics Sándor gróf személyes levélben tájékoztatta a kifejezés értelmi részéről az egyik Oradea-nagyváradi ügyvédet, aki vett magának annyi fáradságot, hogy levélben érdeklődjék az újabb nyelvi-csemege politikai, etimológiai, társadalmi, szociális, technikai és nyilas-vonatkozású lényege iránt. Ugyancsak a budapesti „Az Est“ egyik olvasója sem sajnálta a papírt és a tintát, hogy a „darizó mangár“ rejtélyén töprengő magyar közvéleményt tájékoztassa a tényleges helyzetről. Kétféle forrásból is megtudhatjuk tehát, hogy a „mangár“ szó dunántúli tájszó, egészen modern kifejezés, amely akkor keletkezett, amidőn vagy tizenöt évvel ezelőtt az Ipari dekonjunktura miatt rengeteg gyári munkás vett vándorbotot a kezébe, hogy csavargó módjára vadásszon a Dunántúlon alkalmi munkát a tanyákon. A „mangár“ tehát egyértelmű az amerikai „tramp“-el, „munkakeresőt“ jelent. „Darizni“ viszont azok a kérégetők szoktak, akik betanult mondókat gépiesen darálják le köldülés közben.

A „darizó mangár“ tehát, — akarva-nemakarva, — bekerült a magyar nyelv kifejezés-gazdag kincsesházába a nyilasgróf jóvoltából. Az érdem — ha ugyan annak vehető — kétségkívül az övé, az izgalom lecsillapulhat, megtejtést nyert a rejtély. A politikai világ pedig úgy bel- mint külföldi viszonylatban minden bizonnyal egyöntetűen állapíthatja meg, hogy — mennyire nagyobb sikerrel nyelvész a nyilasgróf, mint — például — politikus.

— **Öfelsége II. Carol király Caracalban és Craiovan.** Bucarestből jelentik: Öfelsége II. Carol király tegnap Diostiből Caracalba és onnan Craiova-ba utazott. Itt felkereste a prefekturát és a megyei költségvetést, valamint Craiova város költségvetését tekintette meg s átnézte a városi és megyei közmunkák tervezeteit. Később megtekintette az elektromos műveket és a júli strandot. Este 7 órakor Öfelsége II. Carol király és kísérete visszatértek a fővárosba.

— **Hitler Linzbe érkezett.** Linzből jelentik: Hitler birodalmi vezér, miután megtette az első kapa-vágást a salzburg-bécsi birodalmi autót építési munkálatainak megnyitására, különvonattal délután Linzbe érkezett.

MEGBIZHATÓ jegelőfizetés
és jegrendelés
háztartásoknak, üzleteknek, volt **REUSZ** legolcsóbban hazaszállítva
Flora S. A., Tel. 1141.
Bul. Reg. Ferdinand 38. **MÜJÉGGYÁR**

— **A királyhimnusz az előadásokon.** A belügy-miniszter március 15-én kelt 4248. sz. rendelete értelmében a királyhimnusz csak olyan előadásokon kell eljátszani, melyet ének-, fuvó-, vagy zenekarok által előadott zenei produkciók is kísérnek.

— **Franciaországba menekült a katalán köztársasági elnök családja.** Perpignanból jelentik: Tegnap délután Cerberából sok menekült érkezett, részben hivatalos személyek, részben magasrangú tisztviselők rokonai. Ideérkeztek többek között Companys katalán köztársasági elnök felesége és leánya, Ayguada, az új munkügyi miniszter családjával együtt.

— **Készül az angol királyi pár párlis lakása.** Párisból jelentik: A francia külügyminiszterium gyönyörű fekvésű palotájában, a Quai D'Orsayn lázas munka folyik. Itt fogja vendégül látni Franciaország június folyamán VI. György királyt és Erzsébet királynét. Annak idején V. György király is a Quai D'Orsay palotájában szállt meg, amikor hivatalos látogatásra a francia fővárosba érkezett. Most ugyanezt a lakosztályt rendezik be VI. György számára, de teljesen renoválni kell. Tizen-négy szoba áll majd az angol uralkodó pár rendelkezésére, amelyet a legmodernebb kényelemmel rendeznek be. A belső díszítés felújításának munkáját Felix Brunóra, az ismert francia építészre bízták, akinek 10.000 négyzetméternyi falat és mennyezetet kell rendbehozni. A díszítést általában fehér és arany színekben tartják. A lakosztály a Quai D'Orsay első emeletén fekszik és a hálószobák a palota csendes kertjére néznek. A királyné gyönyörű francia ágya szintén fehér lesz, arany díszítéssel. Közvetlenül a királyné hálószobája mellett új fürdőszobát építettek, amely valósággal csodája a modern higiénának.

— **Felfüggesztett újságíró-tanár.** A közoktatásügyi miniszterium fegyelmi bizottsága egy hónapra felfüggesztette Radu Demetrescu tanárt, a „Buna Vestire“ szerkesztőjét, aki lapjában megtámadta tanügyi feletteseit.

Hipnotikus szerelem

Varsóból jelentik: Egy Glovinski nevű varsói aranyifjú áll vádlotként a büntetőtörvényszék tanácsa előtt, akit a lengyel főváros legelőkelőbb társaságának három nőtagja fogott pörbe. Azzal vádolják, hogy mint amatőr hipnotizőr, társaságban álombamerítette őket, mire az autószigeszítő hatása alatt elmentek legénylakására és visszaélt öntudatlan helyzetükkel. A fiatal vádlott azzal védekezik, hogy a feleperes hölgyek ilyen dajkamesével akarják az igazi tényállást ellopelni. Az ügyész indítványára a tárgyalás további folyamáról kizárták a nyilvánosságot.

— **Cáfolják, hogy Zeletzky a Skoda-cég vezérigazgatója.** Bucarestből jelentik: A bucaresti csehszlovák követség cáfolja egyes fővárosi lapok azon híreit, hogy Fialat, a Skoda-cég vezérigazgatóját letartóztatták volna és Zeletzkyt nevezték volna ki utódjává.

— **Aki tulokat evett, vagy ivott és rosszul érzi magát,** annak egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét. Kérdezze meg orvosát.

— **Veszettkutyá garázdálkodása Aradmegyében.** Nagy riadalmat okozott az aradmegyei Socolod—Székudvar községben egy veszettkutyá garázdálkodása. A beteg állat megharapta Paguba Gheorghe falubeli gazdálkodót, akit a Cluj—kolozsvári Pasteur-intézetbe szállítottak. A veszettkutyá ezután elmenekült. A csendőrök most a veszettkutyá felkutatásán fáradoznak, mert el akarják kerülni azt, hogy még több embert, vagy állatot megmarjon. A vizsgálat során megállapították a veszedelmes állat tulajdonosának kilétét és az ellen eljárását indították.

Tavaszi cipővásár

A HÖLGY: Azt hiszem, mégis csak az lesz a legmegtefelebb, amelyet legelőször volt szíves mutatni...

Pacha Agoston dr. Timisoara—temesvári megyésvári római katolikus püspök Aradon

Pacha Agoston dr. Timisoara—temesvári megyéspüspök szombaton és vasárnap Arad vendége lesz. A főpap szombat délután érkezik Aradra. Hat órakor ő fogja vezetni a minorita templomban a keresztutat, amely előreláthatólag egy órán át fog tartani. Hét órakor litánia lesz, fél nyolckor pedig Jakubek István dr. jezsuitasági atya tartja meg lelkigyakorlatos szentbeszédét.

Vasárnap Pacha püspök részvételével fejeződnek be a szentgyakorlatok. A virágvasárnapi ünnepélyes istentiszteleten a pápai áldást a főpap osztja, valamint a közös szentáldozást is ő végzi.

— **Megoperálták Coțioiu Romulus dr.-t.** Szerdán este az aradi központi kórházban vakbélműtét hajtottak végre Coțioiu Romulus dr., volt képviselő-polgármesteren. A rokonszenves és köztiszteletben álló ügyvéd a délutáni órákban irodájában hirtelen rosszul lett és az előhívott orvosok vakbélrohamot állapítottak meg. Coțioiu dr.-t nyomban beszállították a kórház sebészeti osztályára, ahol Moldovan Ioan dr. igazgató-sebészorvos és Schmidt János dr. főorvos megoperálták. A műtét nagyszerűen sikerült és remény van rá, hogy a közszeretnek örvendő közéleti férfi rövidesen teljesen felgyógyultan elhagyhatja a kórházat.

— **Halálozás.** Vass Viktor életének 21. évében f. hó 7-én elhunyt. Temetése f. hó 8-án délután fél 6 órakor lesz az Eternitate (felsőtemető) halottascarnokából.

Weinert Benjamin rövid szenvedés után 74 éves korában elhunyt. Temetése ma délután negyed 4 órakor lesz az új zsidótemető halottasházából.

Csütörtökön este elhunyt Flesch Sámuelné, született Polacsek Vilma. A 68 éves korában elhunyt urasszonyt férjén és gyermekein kívül kiterjedt rokonsága gyászolja. Fiesch Sámuelné temetése pénteken délután fél 3 órakor megy végbe a régi neológ zsidótemető halottasházából.

— **Magyarországon is betiltották a rituális vágást.** Budapestről jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amely betiltja a vágóhidakon a rituális vágást.

— **Letartóztatási parancsot adtak ki Durostó megye két volt prefektusa ellen.** Bucarestből jelentik: A durostói törvényszék vizsgálóbírója letartóztatási parancsot adott ki Gioga volt prefektus, Bogdan mérnök, a megyei technikai ügyosztály vezetője és Isac Ahalei, volt megyebizottsági tag ellen, akiket azzal vádolnak, hogy a liberális kormányzat ideje alatt közpénzeket sikkasztottak el. A letartóztatási parancsot a törvényszék büntető tanácsa jóváhagyta. Rajtuk kívül elfogatási parancsot adtak ki Tascu Pucerea volt prefektus ellen, aki közben Bucarestbe távozott.

renciák merültek fel és ez okozta a vérengzést.

— **Szent-Györgyi Albert a szegedi egyetem díszdoktora.** Szegedről jelentik: Az itteni egyetemen csütörtökön avatták díszdoktorrá ünnepélyes keretek között Szent-Györgyi Albert dr.-t, a Nobel-díjas tudóst.

— **Feltűnésteltető gyilkosság és öngyilkosság Belgrádban.** Belgrádból jelentik: A Kralj Alexandrova 6. szám alatti előkelő bérházban Petrovics Arangyel nevű építési vállalkozó agyonlőtte Maticics Szvetozar 60 éves ügyvédet és unokafivérét, Petrovics Joan nagyvállalkozót. A lövések zajára előrohánók is agyon akarta löni, de ez a lábai elé borult és gyermekei életére hivatkozva kérte a megkegyelmezését, mire Petrovics maga ellen fordította fegyverét és agyonlőtte magát. Maticics és Petrovics között súlyos elszámolási di-

— **ADÓFELÜLVIZSGÁLAT 10 ÉVRE VISZAMENŐLEG.** A pénzügyminiszterium pénzügyi inspektorokból és ellenőrző könyvszakértőkből bizottságokat nevez ki, melyek feladata az eddig el nem évült adókievetések felülvizsgálata. A bizottságoknak tehát 10 évre visszamenőleg van joguk ellenőrizni és indokolt esetben pótkievetést eszközölni. Az ellenőrzés az összes adózóra, tehát nemcsak a könyveket szabályszerűen vezető vállalatokra vonatkozik, hanem azokra az adóilletőkre is, akiknek adóját becslés útján állapították meg.

— **Vérmérgezésben meghalt Hatvány Valéria báróné.** Londonból jelentik: Hatvány Valéria báróné, Homolka Oszkár színművész felesége, egy londoni szanatóriumban vérmérgezésben meghalt. Hatvány Valéria báróné a „Theater an der Wien“ művésznője volt, majd a Burg-színházban, Helga Jenő „Néma leventé“-jének női főszerepét játszotta nagy sikerrel.

Meggyilkolták Sanghaiban Liut, a kínai Keresztény Emberbarátok szövetségének elnökét

Három bérgyilkos politikai okokból lőtte le a világhírű egyetemi rektort

Sanghai. (Rador). Herman LIUT, a keresztény emberbarátok szövetségének elnökét és a sanghaji kínai egyetem rektorát tegnap délelőtt meggyilkolták. Három támadója revolverlövésekkel terítette le a rektort, midőn az egyetem kapuján be akart lépni. Herman Liu a kórházban kiszorított.

A rendőrség nyomában üldözőbe vette a

gyilkosokat, de azok revolvereikkel védekeztek és egy angol rendőrt meg is sebesítettek. Végül sikerült őket elfogni és kihallgatásuk során beismerték, hogy pénzt kaptak dr. Liu meggyilkolásáért, mert elárulta a kínai ügyet. A gyilkosokkal folytatott harc során három járókező súlyosan megsebesült.

Megengedik Csehszlovákiában a német nemzeti szociálista párt működését

Prágából jelentik: Beavatott politikai körök szerint Hodzsa miniszterelnök és a szudeta-németek képviselői között megkezdett tárgyalások befejezés előtt állnak. Ugy tudják, hogy a kormány jelentős engedelményeket tett a német kisebbségeknek és többek között megengedte a német nemzeti-szociálista párt szervezkedését és működését Csehszlovákiában. A németekkel megkötendő egyezmény nem marad hatás nélkül Cseh-

szlovákia többi kisebbségeire sem és úgy hirdik, hogy a prágai kormány a magyarok, szlovákok és rutének jogait ugyancsak meg egyezés alapján szándékszik rendezni.

A Németország és Csehszlovákia között megindult közlekedési tárgyalások is előrehaladott stádiumban vannak. A megegyezés hasonló lesz az 1937-es német-osztrák egyezményhez.

— ZÜRICH I TÖZSDEZARLAT: Páris 13.51 és fél, London 21.64 és egynegyed, Newyork 436 és egytized, Brüsszel 73.42 és fél, Milánó 22.94, Amszterdam 241.35, Berlin 174.92 és fél, Prága 15.21, Varsó 82.20, Belgrád 10.00, Bucureşti 3.25.

— Passzív védelem nemzeti bizottsága. Bucurestiből jelentik: Tegnap este megalakult a passzív védelem román nemzeti bizottsága, amelynek elnöke Dragomir Hurmuzescu professzor, alelnöke pedig Grigore Periteanu és Stefanescu Anza tábornok.

— Német borexportot javasol Váitoianu tábornok. Bucurestiből jelentik: Váitoianu tábornok, volt miniszterelnök és a koronatanács tagja felkérést vett kézhez a szállótermelők érdekképviselői részéről, hogy járjon közbe illetékes helyen a Németország számára szállítandó 15 ezer vagon búzakivitellel párhuzamosan történő nagyobb borexport érdekében. Itt írjuk meg, hogy Averescu tábornagy, volt miniszterelnök, a koronatanács tagja, teljesen felépült hülléséből és tegnap megjelent a királyi palotában, ahol bejegyezte nevét a vendégnönyvbé.

— ELŐSZÖR FÜRDÖTT ÉLETÉBEN: MEGÖLTE AZ IZGALOM. A mexikói Oaxaca város szegényházába felvettek egy Thomas Ramirez nevű 78 éves toprongyos csavargót, aki kétségbeesetten tiltakozott a felvétellel kapcsolatos kötelező fürdő ellen, azzal az indoklással, hogy még soha életében nem fürdött. Az ápolók a szigorú szabályokra hivatkozva megragadták és fürdőkádba dobták. Az öregember néhány pillanat múlva meghalt, halálát az „első fürdő” izgalmai által előidézték idegrázkódítás okozta.

PÁR SOR A „VILÁG URA” (Fekete arany) ROL. Rouben Mamoulian annyi nagy film rendezője ez alkalommal is felejtethetlent produkált. Nagyszerű témát és kitűnő erőket választott. A film alapötlete az első amerikai petróleumkutatók harca a pénzemberekkel, akik birtokukba akarják venni ezt a kincset. A film izgalmas, csodás jelenetek hosszú sora után a derék munkások felejtethetetlenül megrendezett győzelmeivel végződik.

Irene Dunne sikereit annak köszönheti, hogy 18 éves kislányt épp olyan tökéletesen alakít, mint 70 éves asszonyt, nem annyira arcának kendőzésével, de mozdulataival és legmagasabb szopránról mély altig változó híres szép hangjával. Dorothy Lamour, a második főszereplő egészen új ebben a filmben.

A férfiak Randolph Scott a cow-boyok fedelmé és Akim Tamiroff, ha lehet még jobbak, mint női partnereik.

Premier ma a CORSO-mozgóban.

— Új fázishoz érkezett a Manevici-féle diplomahamisítás ügye. Bucurestiből jelentik: A hamisított doktori diplomák ügyében a vizsgálat új fázisba érkezett. Múltán a vizsgálóbíró megállapította, hogy kiknek van hamisított diplomájuk, megkezdte az érdekeltek kihallgatását. Tegnap tíz orvost hallgattak ki, akikről kiderült, hogy Manevici által szereztek meg okleveleiket.

— Rendőrségi hírek. Menczer Róza, Mărăseşti-ucca 23. szám alatti lakos bejelentette az aradi rendőrségen, hogy 17 éves Alajos nevű fia eltűnt otthonról. — Stefanovici Clement, Remus-ucca 39. szám alatti pékmester közölte a rendőrséggel, hogy Colţiş Todor nevű alkalmazottja nyomtalanul eltűnt. Ugyancsak alkalmazottjának eltűnését közölte a rendőrséggel Kohn Sámuel, Bratlanu-ucca 7. szám alatti fűszerkereskedő, akinek Petroczki Stefan nevű inasa távozott el munkahelyéről minden bejelentés nélkül. Az eltűntek felkutatására vizsgálatot indított a rendőrség.

— A gabonaértékesítő-bizottság új feladata. Bucurestiből jelentik: Fővárosi jelentés szerint a gabonaértékesítő bizottságot olyan hivatallá alakították át, amelynek hivatása a gabonakivitel irányítása és amelyet a nemzetgazdasági minisztérium hatáskörébe utalnak.

füszer és italárak legcsöbbs beszerzési forrása

Márkus-nál, Str. Matei Corvin 1.
Pászka hitközségi árban házhoz szállítva kármentesen.

— A „Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad” (Nyugdíjasok Kölcsonos Segélyező Egyesület). Bulevardul Regina Maria no. 18. Értésítjük tagjainkat, akik a 60 százalékos CFR túzfizálási kérvényeket általunk adták be, hogy az utalványok megérkeztek és azok irodánkban már átvehetőek. Az állandó választmány rendszeres havi közgyűlését folyó hó 9-én, szombaton délután négy órákor tartja meg saját helyiségében. Stau Teodor, elnök.

Ma este Harald Kreutzberg egyetlen táncestje az aradi színházban

Elérkeztünk az év legkimagaslóbb művészi és társadalmi eseményéhez. Ma, pénteken este tartja egyetlen táncestjét Harald Kreutzberg, a mai idők legnagyobb és legkörülrajongottabb táncművésze. A mozgásművészetért és klasszikustáncért rajongó aradi közönség megkülönböztetett érdeklődéssel várja a mai estét, amelynek során

Harald Kreutzberg teljesen új, még az elmúlt évinél is szenzációsabb műsorral lép a közönség elé.

Harald Kreutzberg az egész világ ünneplés és mindenütt kiemelkedő művészi eseményt jelent egy-egy fellépte. Az ő népszerűsége, hírneve, egyetlen táncművészevel sem hasonlítható össze, de tüneményes művészetét sem lehet hasonlítani máséhoz.

Az illusztris táncművész F. Wilckens világhírű amerikai zongoraművésszel jön Arára.

Harald Kreutzberg most volt Amerikában, ahol negyven táncestjét tartott szinte példátla-

— A husvétli iskolai szünet. Bucurestiből jelentik: Az ország valamennyi elemi és középiskolája április 16-án kezdi meg a husvétli szünetet, ami május 2-án ér véget.

— Vallásos ünnepély a Grădişte—Mosóczy-telepi református imaházban. Többször emlékeztünk meg arról, hogy a Grădişte—Mosóczy-telepi református egyházi élet milyen gyönyörűen virágzik. Április 10-én ismét ünnepelnek a református hívek: Virágvasárnap délután 6 órákor állítják fel az imaházban a hívek áldozatkészségéből készült szószekeit. Köztudomású, hogy a református vallásban milyen nagy jelentősége van a prédikációnak. A református szószekek a népnevelés egyik legfontosabb szerve, — ezt érezték meg a Grădişte—Mosóczy-telepi reformátusok is és ezért állították fel a katedrát. Ebből az alkalomból a következő sorrendű ünnepélyt tartják: 1. Fennálló ének, 32. dics. 2. 36.1, 4 v. 3. Imádkozik Kulcsár Ernő segédlelkész. 4. Közének: „A néma légben csengve legyen” — Éneklé a Grădişte—Mosóczy-telepi református dalárda. Vezényel: Szántó Péter, tanár. 5. Prédikál és imádkozik Tarnóczy Lajos református lelkész. 6. „Zengjen hálaének”, énekkettős. Előadják: Veres Antalné és Tarr Józsefné. 7. Szavatelok. 8. CXXXV.-ik zsoltár, éneklé a Grădişte—Mosóczy-telepi dalárda. 9. 344. dicséret. Ezen az ünnepélyen úgy a Grădişte—Mosóczy-telepi, mint a belvárosi hívek előreláthatóan nagyszámban jelennek meg.

— A negyedik esküvő nem sikerült. Londonból jelentik: Kalkuttában a város egyik leggazdagabb kereskedője menyegzőre készült. Az esküvői menü el is indult a nászházból, azonban nem jutott el céljához, mert egyszerre csak tizenkét hindu asszony felsorakozott az uccán, letépték fátylaikat és elállták a menyegzői menét útját. „Le a többnépszerűséggel” — kiáltottak a nők és erőszakkal akadályozták meg a menyasszonyt és vőlegényt abban, hogy utukat folytassák. A vőlegény kijelentette, hogy nem riad vissza az asszonyoktól, mire a tiltakozó nők leültek a porba és elzárták az uccát. A tüntetés láttára pillanatok alatt többszáz nő csatlakozott hozzájuk és a milliomos kereskedő nem tudta folytatni útját. Ekkor közbelépett a menyasszony és kijelentette, hogy a történet után nem hajlandó férjhezmenni a kereskedőhöz, akinek odahaza már három felesége van. A menyasszonyt válhukra emelték a tüntető nők és úgy vitték haza szülei házába.

— Éltesebb embereknél, akik gyakran fel vannak túróva, úgy az ahasi pangást, mint az emésztési renyhéséget egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggelként, éhgyomorral bevéve, rendszerint hamar mérsékli, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást leszállítja. Kérdezze meg orvosát.

— Turisztika. A Carpatina turista-egyesület Czárán I. osztályú kirándulásai: 1. 10-én: Indulás reggel 5 órákor a villanyossal. Utvonal: Pauliş—Cioca Hatarului — Checcis—Magura—Feredeu—Casa Caşanului—Horlea—Cetatea Siria. Nehéz túra, csak gyakorlott turistáknak. Vezető: Kuntz Sándor. 2. F. hó 10-én: Indulás reggel 8 órákor a villanyossal. Utvonal: Radna—Valea Iernovica—hármásrét—Cetatea Soimos—Radna. Vezető: Orosz György. 3. F. hó 10-én: Indulás reggel 8 órákor a villanyossal. Utvonal: Radna—Lipova—lipovai gerincút—Halic-kilátó—Radna. Vezető: Sándor Iván. A paringi turára jelentkezőket felvesz Radványi Ödön, Str. Vulcan 5. és szerda este 8—9-ig a hivatalos óra alatt.

mul álló siker mellett. Az amerikai impresszárió újabb negyven este akarta lekötni Harald Kreutzberg, aki azonban nem tehetett eleget ennek a kérésnek, mert romániai turnéra és a legújabb Willy Forst film főszerepére már le volt kötve.

Kreutzberg annyira kitűnő szerződéssel köti, hogy ezek miatt ezután valószínűleg évekig nem jön Romániába.

Nem kétséges, hogy a mai Harald Kreutzberg estét is zsúfolt ház fogja végiggyönyörködni. A mai estén

testületileg részt vesznek az összes aradi tánc- és mozgásművészeti iskolák, hiszen a tánc legnagyobb művészetét minden növendék kötelességének tartja megnézni.

A rendezőség kéri, hogy a nagy érdeklődés miatt a félretett jegyeket még a délelőtti folyamán váltsák ki az érdekeltek. Ajánlatos a jegyeket még a nap folyamán megszerezni.

Tehát: viszontlátásra ma, pénteken a Harald Kreutzberg táncestjén a színházban.

Megszűnik a munkakamarák önkormányzata

Egyszerű közhivatallá tette

egy most megjelent törvényrendelet a munkakamarákat

A munkaügyi miniszterium inkasszálja a jövőben a munkakamarai díjakat és saját belátása szerint használja fel — Bizonytalanná vált a régi ipartestületi aggmenházak sorsa — Közadók módjára hajtják majd be a régi ipartestületek tagdíjhátralékait

„Munkaalap” céljaira új illetekeket rónak a hazai iparra

A Monitorul Oficial április elsején megjelent száma törvényrendeletet közöl, amely egészen új helyzetet teremt a munkások, iparosok és tisztviselők között a három társadalmi réteg közös intézménye, a munkakamara ügyében. A törvényrendelet ugyanis megszünteti a munkakamarák önkormányzatát és egyetlen intézkedéssel ennek a jelentős intézménynek egész jövedelmét és teljes vagyonát a munkaügyi miniszterium tulajdonává teszi. A törvényrendelet jelentősége még nem köztudomású és így nem tudjuk, milyen hatást fog kiváltani az érdekelt társadalmi rétegek sorában. Kétségtelen, hogy nagy feltűnést fog kelteni és egészen új helyzetet teremt, mert a munkakamara intézménye a jövőben elvesztvéen önkormányzatát, teljesen egyenértékű lesz más hasonló hatósági szervekkel, mint amilyen például az iparügyi felügyelőség, vagy a munkaügyi felügyelőség.

A törvényrendelet részletei ügyében alábbi adatokat közöljük:

Az április elsejei intézkedés értelmében heti 2 leies illeték fizetendő minden a társadalombiztosítónál beírt alkalmazott után azon munkaadók részéről, akik rendszerint nem foglalkoztatnak 10-nél több alkalmazottat.

Ezt az illeteket olyképen hajtják be, hogy a biztosítottak könyvecskéjébe bélyeget ragasztanak ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogyan a társadalombiztosítói illeték leróvása történik.

A másik új teher

egy százalékos munkaadói hozzájárulás a vállalatok által ténylegesen az alkalmazottaknak kifizetett fizetések után azon vállalatok esetében, amelyek az 1933. április 8-iki társadalombiztosító törvény 48. szakaszában szerepelnek.

A fentiek kivül

ugyancsak a „munkaalap” jövedelmét fogja szaporítani a jövőben a rendes munkakamarai járulékok sok millióra menő összege is.

Eddig, — mint ismeretes, a munkakamarai járulékokat a pénzügyigazgatóság szedte be és a Banca Naționala külön folyószámlán kezelte. Erről a folyószámláról vették fel az egyes munkakamarák az őket megillető költségvetési tételeket.

A jövőben a munkakamarai illeteket a munkaügyi miniszterium fogja beszélni.

Másik beláthatatlanul messzekiható-fonosságú intézkedése az új törvényrendeletnek, hogy

a munkakamarák vagyona a jövőben minden további nélkül teljes egészében át megy a munkaügyi miniszterium tulajdonába és a munkaügyi miniszterium esetenként, az általa elbírált szükséglet szerint

fog ezután megfelelő összegeket kiutalni az egyes munkakamarák költségeire.

Az új rend új helyzetet idéz elő a munkakamarák tulajdonába átment volt Ardeal—erdélyi és Banat—bánsági ipartestületi vagyonok ügyében. Ezeket a vagyonokat az 1936. április 30-án életbe lépett új ipartörvény a munkakamarák tulajdonának nyilvánította ugyan, de

azzal a kikötéssel, hogy ezek a volt ipartestületi vagyonok kizárólag a kisiparoság javára használhatók fel.

A most április elsején megjelent törvényrendelet ezzel szemben semminemű felvilágosítást nem nyújt arra nézve, hogy a munkakamarák tulajdonából a munkaügyi miniszterium tulajdonává minősített volt ipartestületi vagyonokat a munkaügyi miniszterium milyen módon fogja elbírálni. A törvényrendelet nem

tesz említést arról, hogy ezek a vagyonok kizárólag iparoscélokra használhatók fel és így, — mint az előre látható, — a munkaügyi miniszterium ugyanugy fogja elbírálni ezt a vagyonot, mint a befolyó tagsági díjakat, valamint járulékokat

és olyan módon használja fel, ahogyan a maga szempontjai szerint azt helyesnek találja.

Az új törvényrendelet új helyzetet idéz elő a régi ipartestületi intézménnyel kapcsolatosan két más szempontból is. Az egyik, hogy a munkaügyi miniszterium valószínűleg nem fogja fenntartani a régi ipartestületek által alapított és fenntartott iparos aggmenházakat, amilyenek pl. Oradea—Nagyváradon és Aradon működnek.

Másik szintén nagyjelentőségű kérdés, hogy az új helyzet folytán az iparosok el lehetnek készülve arra, hogy a munkaügyi miniszterium a legnagyobb szigorral közadók módjára fogja behajtani a régi ipartestületek működési területén a sok millióra menő összegeket, amelyek a munkakamarák költségvetésében, mint hátralékos ipartestületi tagsági díjak szerepeltek.

A részletkérdésekre természetesen szintén nem ad pontos választ az április elsején kibocsátott törvényrendelet és így külön intézkedések döntenek el, hogy mikor és milyen formában szüntetik meg a kamarai tanácsosok jog- és hatáskörét, valamint, hogy milyen megoldást talál a kormány az egyes munkakamarák adminisztrációjának jövőbeni felépítése ügyében.

Az ötös ikrek anyja megszülte tizenharmadik gyermekét

Callender. Dionne asszony a kanadai világhírű ötösikrek anyja, hétfőn éjjel megszülte tizenharmadik gyermekét, egy 7.5 fontos fiút. Anya és gyermeke, a kórházi orvosok véleménye szerint, jól érzi magát.

Vénlánynak tartja magát Greta Garbo,

aki Stokowskival egy afrikai szigeten keresi a magányt

London. A Daily Express munkatársa interjút csinált Tunisban Greta Garbóval.

Greta Garbo boldogtalan, — állapítja meg a Daily Express munkatársa. Garbo pénteken érkezett Tunisba Nápolyból Stokowski kíséretében és a lap szerint kijelentette, hogy vénlánynak tartja magát.

— Remélem, te nem leszel olyan, mint én, — mondta a nagy Garbo egy barátnőjének — a család a legnagyobb boldogság forrása. Remélem, belőled nem lesz vénlány, mint belőlem. Az életben a legjobb dolog, ha az embernek jó barátai vannak. Elég sajnálom, hogy nekem kevés van. Fáradt vagyok és lusta, keményen kellene dolgoznom, de nem tudok. Az egyetlen dolog, amit teszek, az, hogy sétálok és egyetlen szórakozásom az, hogy zenét hallgatok. Sajnálom, hogy ennyire terhére vagyok Stokowskinak, akinek nem lehet sok öröme ebből az utazásból.

Stokowski ekkor közbeszólt:

— Amíg maga nyugodt és boldog, addig ne törődjék velem.

Garbo hangulatára jellemző, hogy mielőtt sétára megy, anyával találkozott, aki lányát vitte karján, így szólt hozzá:

— Csak filmszínésznőt ne csináljon belőle. Ugy nevelje fel, hogy jó családlánya legyen.

Greta Garbo és Stokowski a magányt keresik és egy északafrikai szigetcskének akarnak meghúzódni. Csak néhány napig maradnak Tunisban, onnan a 100 mérföldre délre fekvő Kairwanba utaznak, aztán a Gabes öbölben fekvő Jerba szigetre utaznak. A benszülöttek zenéjét és népmeséit fogják tanulmányozni és adatokat gyűjtenek egy afrikai film jeleneteihez. Stokowskinak egyébként szerződése van egy hollywoodi filmvállalattal, úgyhogy nemsokára vissza kell térnie Amerikába.

Greta Garbo rossz kedélyének egyébként az is az oka, hogy erősen meg van hullve, köhög mióta eljötték Olaszországból.

Az északi államok visszaveszik cselekvési szabadságukat

Stockholmból jelentik: (Rador). Sandler külügyminiszter tegnap nyilvános beszéd keretében kijelentette, hogy nem lehet többé bízni a Népszövetségben és hogy az északi államok visszaveszik cselekvési szabadságukat.

Körösladányi mester

vasárnap, április 10-én este 9 órakor a városi színházban

teljesen új világvárosi illuzionista műsor keretében mutatja be nemcsak Aradon, hanem az egész országban szenzációt keltő láthatatlanító

„M” sugarakat.

Jevvelővétel csütörtöktől kezdve délelőtt 10—1-ig és délután 3—8 óráig a városi színház pénztáránál. — Helyárak: 20—60 lei.

SPORT KÖZLÖNY

Május 18-án döntenek véglegesen az 1940-ik olimpiáról

Japán teljesíti a NOB feltételeit — Mibe kerül egy romániai kiránduló olimpiai részvétele

Tokióból jelentik: A nemzetközi olimpiai bizottság záróülésének határozata alapján a bizottság értesítette a japán olimpiai bizottságot, hogy május 1-ig választ vár arra nézve, hogy a tokiói világkiállítást bezárják-e az olimpia évében a versenyek kezdete előtt legalább egy hónappal, továbbá hogy a japán olimpiai bizottság hajlandó-e félmillió yennek megfelelő összeget valamelyik európai bankban lebetébe helyezni, mely összeg az olimpia elmaradása esetére az olimpiára készülő nemzetek kártérítésére szolgálna. Amennyiben Japán nem adna végleges választ, úgy a nemzetközi bizottság május 18-án az olimpia rendezése ügyében végleges döntést fog hozni.

Az ultimátumra vonatkozólag dr. Matsuzo Nagai, japán olimpiai vezértitkár máris kijelentette, hogy Japán mindenképpen megrendezi az olimpiát, a letétre vonatkozó követelést teljesíti, a világkiállításra vonatkozólag pedig tárgyalást kell folytatasson a japán kormánnyal.

Hogyan, mely utvonalon, mily költséggel lehet kiutazni Tokióba

A nemzetközi, illetve európai dzsúdó szövetség romániai biztosa: Iuliu Fleck tanár

Szombaton utazik az AMEFA Baiamare—Nagybányára Vátozatlan a csapat

Az AMEFA igen fontos bajnoki mérkőzés előtt áll: vasárnap Baiamare—Nagybányán kell megküzdenie a jóképességű Phönix-el, amely otthonában rendkívül veszedelmes ellenfél. Az AMEFA nem változtat a CAO felett győztes csapaton és így a Phönix ellen is így áll ki a piros-feke csapat:

Sadovskij—Kovács, Csajka—Szurgyi, Szabó, Szaniszló—Cucula, Léb, Pernecki, Praszler, Batrin, Tartaléknak vagy Gerold vagy Reinhardt II. utazik a csapattal, amelyet Kertész edző és Gutbrod sportigazgató kísérnek. Az AMEFA szombaton délelőtt fél 10 órakor utazik, hogy pihenten állhasson ki a fontos mérkőzésre.

Az országos bajnoki döntőktől függ, hogy mikor lesz a kupadöntő

Bucuresti. A Román Kupamérkőzések részére tudvalevően május 1. mellett június 12. és 19. van fenntartva. A Román Kupabizottság ezen terminusok megváltoztatása érdekében eljárni készül és pedig az a vélemény alakult ki, hogy ha a Ripensia és az AMEFA nyerik a csoportbajnokságot, úgy — miután mindkét csapat kiesett a kupaküzdelmekből. — a kupa középöntőjét és döntőjét május 15-re, illetve 22-re hozzák előre. Erre természetesen csak akkor kerülhet sor, ha a nemzeti bajnokság két csoportjának győztese meg nem állapodik, hogy a döntőket Bucurestiben játssza le, amely esetben a kupabizottság lemond arról, hogy a kupadöntőket előrehozzák.

Itt a titkos bíróküldés

— A selejtező meccsek bírái csak mérkőzés előtt válnak ismeretessé —

Mikor először volt szó a titkos bíróküldésről kifejtettük nézetünket és megállapítottuk, hogy a titkos bíróküldés a legképtelenebb dűb líkre alkalmas. Most mégis arról értesültünk bucurestii tudósítónk útján, hogy a központi bíróbizottság úgy határozott, hogy a selejtező meccseken életbelép a titkos bíróküldés. Az egyesületek csak félórával a mérkőzés előtt értesülnek arról, hogy ki vezet a meccset.

a tokiói olimpiára vonatkozólag a következő érdekes dolgokat mondta:

— A romániai résztvevők Constantából, Hamburgból, Londonból, vagy egy olasz városból indulhatnak el Tokióba. A legkézenfekvőbb a constantai indulás különleges kényelemmel felépített japán hajóval. Ez az út — végig tengeren — 30 napig tart és a következő városokat érinti, illetve ezekben lesz pihenő: Istanbul, Alexandria, Port Said, Aden, Ceylon, Kalkutta, Singapur, Sanghai, Tokió. Az utiköltség, melyben a teljes ellátás befoglalatik, összesen 37 angol font 10 shilling. (egy font hivatalos ára 690 lei, magánforgalomban 1100 lei.) Visszajövet bármely utvonalon a rendes hajójegy árából 25 százalékos kedvezményt adnak.

Tokióban, illetve Japán bármely városában a külföldi kirándulók legelsőrangú szállodákban (modern, európai) naponta 10 yenért (300 lei) kapnak teljes ellátást. Igen mérsékelték Japánban a villamosok, vasutak, hajók menetjegyárai. Azok, akik erre a felelhetetlen élményre ki akarnak utazni, forduljanak Iuliu Fleck tanárhoz (Cluj, Str. Livezii 32.) írásban vagy személyesen, aki mindenre kiterjedően részletes felvilágosítást ad.

O JÖVŐ HÉTEN HAZAHOZZÁK BUIBÁST. Buibást tudvalevően hétfőn megoperálták Clujon és az operáció kitűnően sikerült, a játékos a gyógyulás útjára lépett. Kertész Gyula, az AMEFA népszerű edzője hétfőn Baiamare—Nagybányáról jövet Cluj—Kolozsvárra utazik és amennyiben Buibás már annyira jobban lesz, hogy utazhat, úgy Kertész kedden hazahozza a kitűnő játékost, akit itthon fogják tovább ápolni.

Rádiumtelep felfedezésére vezetett az indiánok babonás rémülete

— Remélhetőleg olcsóbb lesz ezután a rádium —

Newyorkból jelentik: A Beaverlodge-tó környékén nemrégiben hatalmas szurokérclelepekre bukkantak, melyek szakértők véleménye szerint a világ rádiumkészletét igen nagy mértékben növelik. A szurokércre igen különös módon az indiánok hívták fel a felhőbőrűek figyelmét. Az indiánok már évek óta érthetetlen módon kerültek La Bine Point város környékét. Ha valaki ennek oka iránt érdeklődött, eltorzult arccal, irtózáttal tagadták meg a választ. Egy angol expedíció vezetője érthetetlennek találta az indiánok viselkedését és arra határozta el magát, hogy kikutatja a titkot.

A tudományos expedíció tagjai igyekeztek az indiánokat vallomásra bírni, de ez a lehetetlennel határosnak látszott.

Hosszu kísérletezés és tömérdek dohány szétosztása után végre bevallották a félelem okát. Az indiánok egyik törzsfője, miután az idegenekkel a békepipát elszívta, röviden csak ennyit mondott:

— Gonosz föld. Betegséget, halált hoz...

Az expedíció tagjai között volt egy kémikus is, aki e kijelentés után végigkutatatta a környék vizét, de nem akadt olyan nyomra, melylyel a „gonosz föld” titkát megfejthette volna. Döntő tényként hatott azonban az, hogy

az indiánok semmi kincsért sem voltak hajlandók a Beaverlodge-tó partján sátrat verni.

Hosszas tanakodás után az expedíció tagjai kutatni kezdtek a földben. Néhány méter mélységben legnagyobb csodálkozásukra szurokércre bukkantak, amelyből annak idején

5 husvéti „ORT” utazás

Croisiéra Marokko-ban
április 20 — május 7.

Croisiéra Marsilla-Rotterdam
április 22 — május 5.

Olaszország-Côte D'Azur-Páris
április 20 — május 8.

Görögország
április 18 — május 1.

Istanbul
április 20 — 27.

Információk és prospektusok:

O. R. T.

ORGANIZATIA ROMANA DE TURISM
Bucuresti, Calea Victoriei 70. Etaj I.
Telefon: 4.41.65.

Ugyenkösegek: Timisoara, Cernauti, Iasi, Oradea

A Sport és Kritika

hétközi száma pénteken jelenik meg gazdag tartalommal és részletesen közli a vasárnapi teljes műsort, bíróidegálást stb., valamint a hétközi eseményekről ad pontos beszámolót. Valamennyi elárúsító helyen kapható.

O Uj uszóvilágrekord. Newyorkból jelentik: A coralcablesi uszóversenyen az amerikai Flanagan 500 méteres gyorsúszásban 5 p. 56.5 mp.-es idővel új világrekordot állított fel. A régi világrekordot az amerikai Medica tartotta 5 p. 57.8 mp.-cel.

O Az AMEFA felhívása. Az AMEFA ezúton hívja fel az ifjusági II. csapat, valamint a törpecsapat tagjait, hogy vasárnap, április 10-én, délelőtt 9 órakor az AMEFA-pályán jelenjenek meg. A csapatösszeállításokat a sporttelepen a táblán hétközben is megláthatják.

Madame Curie és férje a rádiumot előállították. Ekkor megoldódott az indiánok több évtized óta lappangó halálfelelme és a gonosz föld, a gyilkos démon rejtélye. A szurokérc eddigi megállapítások szerint mintegy 150 kilométeres körzetben terül el a tó lakatlan környékén. Az indiánok agg törzsfője

maga vezette ezután a kutatókat arra a helyre, ahol a gonosz démon a legjobban sugározza ki halálos erejét.

Kutya módjára lehasalt a földre és orrán át magasba szívta a földből feltörő nedves párat.

— Itt erre ássanak! — kiáltott kétségbeesetten — itt tanyázik a démon, mely életünket kívánja.

Az expedíció vezetője nem mosolygott már e kijelentésre. Lázas sietséggel megkezdtek a föld feltárását, a kikerült szurokérc az agg indián feltevésének helyességét bizonyította.

A földből tömegével előkerült szurokérc egy részét vizsgálat céljából a washingtoni kémiai intézetbe szállították.

Azóta már hatalmas gépek segítségével bányásszák a föld alatt rejlő kincset, mely — mint néhány héttel ezelőtt a kutatást és bányászást vezető egyik mérnök kijelentette —

a világ kórházainak rádiumkészletét rövidesen oly nagy mértékben növelheti, hogy a rák gyógyítása ezzel sokkal eredményesebb lehet.

annál is inkább, mert ilyen hatalmas mennyiségű szurokérc felfedezése a rádium előállítását lényegesen olcsóbbá teszi.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi pénzügyigazgatóság részletes gyakorlati tájékoztatója az alkalmazottak adójának fizetéséről

Az aradi pénzügyigazgatóság részletes tájékoztatót adott ki arról, hogy miképpen kell az új pénzügyi rendelkezések értelmében az alkalmazottak adóját kiszámítani, illetve leróni. Ez a tájékoztató mindenekelőtt azt közli

hogy — amint már arról ismételten beszámoltunk — az alkalmazottak fizetésére progresszív adót léptettek életbe. Ez az adó a következő:

4 SZÁZALÉK	a 4.000 lei-ig terjedő fizetések után;
8 SZÁZALÉK	a 4.001-től 25.000 lei-ig terjedő fizetések után;
10 SZÁZALÉK	a 25.001-től 35.000 lei-ig terjedő fizetések után;
12 SZÁZALÉK	a 35.001-től 50.000 lei-ig terjedő fizetések után;
15 SZÁZALÉK	a 50.001—100.000 lei-ig terjedő fizetések után;
20 SZÁZALÉK	a 100.001—150.000 lei-ig terjedő fizetések után;
25 SZÁZALÉK	a 150.000 lei-en felüli havi fizetések után.

Az adó kategóriánként számítandó ki, vagyis a fent feltüntetett összegek minden csoportjára külön és az egyes csoportok adói összesítendő a fizetés nagyságának megfelelően. Az adó havonta számítandó és ezért a hetibéréknél, napszámoknál, órabéréknél is a havi kereset veendő alapul.

A 44. szakasz értelmében a netto jövedelem úgy állapítandó meg, hogy az időszakai fizetéshez hozzáadják a természetbeni járandóságot és levonják a szolgáltat teljesítése alkalmával elköltött összegeket. A 46. szakasz szerint az adóköteles jövedelmet úgy számítják ki, hogy a nettó jövedelemből levonják a következőket: Az esetleges nyugdíjalapra befizetett

összegeket, ha ezek nem haladják meg a bruttó fizetés 10 százalékát, valamint ugyanilyen feltételek mellett a baleset- és életbiztosításra befizetett összegeket. A törvény nem tesz különbséget ebből a szempontból a köz- és magánalkalmazottak között. Az említett levonás mindkét esetben eszközölhető, feltéve, ha a levonást a munkaadó hajtja végre és felel azért, hogy a levont összegeket az említett célra fizeti be. Abban az esetben, ha a levonásokat külföldi intézeteknél tökécsítik, az említett kedvezmény nem alkalmazható.

Az adó kiszámítása a következő módon történik:

Adó alá eső jövedelem Lei	Az összeg, amelyre az alábbi kvóták alkalmazandók:							Adó Lei
	4%	8%	10%	12%	15%	20%	25%	
400	400	—	—	—	—	—	—	16
800	800	—	—	—	—	—	—	32
2.000	2.000	—	—	—	—	—	—	80
4.000	4.000	—	—	—	—	—	—	160
12.000	4.000	8.000	—	—	—	—	—	800
32.000	4.000	21.000	7.000	—	—	—	—	2.540
50.000	4.000	21.000	10.000	10.000	—	—	—	4.640
100.000	4.000	21.000	10.000	10.000	50.000	—	—	12.140
150.000	4.000	21.000	10.000	10.000	50.000	50.000	—	22.140
175.000	4.000	21.000	10.000	10.000	50.000	50.000	25.000	28.390

A havi fizetés kiszámításánál napi 8, illetve heti 48 órai, vagyis összesen négy heti munkát vesznek alapul. Amint egyébként a fentiekből kitűnik, az eddigi adómentes 750 leies létminimum megszűnt.

Életbeléptettek a fentiekben kívül egy külön 2 százalékos adót is a nemzetvédelmi szükségletek céljaira, amelyet szintén fizetniük kell az alkalmazottaknak. Kivételt képeznek a nyugdíjak, amelyekre ezt az adót nem vetették ki. Egy tízezer leies havi netto fizetés esetében

például az adó kiszámítása a következő módon történik:

Lei	160	adó
"	480	"
"	640	összadó, plus.
"	200	adicionális adó, vagyis 2% nemzetvédelmi célokra.
Lei	840	összesen.

Fizetni kell a fentiekben kívül az egész évi jövedelemhez viszonyítva egy 1.50 százalékos suprakvótát.

Hogy fog működni a legfelsőbb ellenőrző testület?

Az új szerv a miniszterelnökség mellett működik

A Monitorul Oficial egyik legutóbbi száma közli azt a királyi dekrétumot, amelynek értelmében a miniszterelnökség mellett megszervezik a legfelsőbb ellenőrző testületet, mely közvetlenül a miniszterelnök utasításai szerint dolgozik majd. A testület tagjai az „általános állami ellenőr” címet viselik. Kinevezésük és előléptetésük a miniszterelnök javaslatára királyi dekrétum útján történik. Számuk legfeljebb 15 lehet. Harmincöt évnél fiatalabb férfi nem lehet a testület tagja. Az általános állami ellenőrök nem lehetnek vállalati igazgatóságok tagjai, köztisztviselők, magánalkalmazottak, szabadfoglalkozásúak és tilos számukra, vagy feleségeik számára a kereskedelem bármilyen formában való gyakorlása, vagy pedig lapok szerkesztése, illetve a lapokban való cikkírás.

A legfelsőbb ellenőrző testület tagjainak az a kötelessége, hogy a közigazgatás ügyvitelével kapcsolatban ellenőrzést gyakoroljanak és arra ügyeljenek, hogy a közpénzek kezelése kellő gondoskodással történjen. Az ellenőrzések elvégzésére minden esetben a miniszterelnök ad megbízást az állami ellenőröknek.

Működésükben az állami ellenőrök teljesen függetlenek és csupán a miniszterelnök rendelkezései alá tartoznak. Az állami ellenőrök jelentéseiket közvetlenül a miniszterelnök elé terjesztik. Az állami ellenőrök működése nem mentesíti a felelősség alól a minisztereket.

= A társaségek és részvénytársaságok is kötelesek nyugtát adni. Az új módosított bélyegadó-vény mindennemű társaság, tehát közkereseti és betéti társaságok, valamint részvénytársaságok számára kötelezővé teszi a nyugták adását. A nyugták másodlatos nyugtakönyvből állítandók ki és tartalmazniuk kell a lefizetők vezeték, keresztnévét, címét és a lefizetett összeget. Egyben figyelemzeti az egyesület a kereskedőket és vállalatokat, miután az alkalmazottak fizetése utáni adónál a 750 lei adómentes rész megszűnt, ennél fogva április 1-től kezdve a legkisebb fizetés után is, tehát az inások, szolgák, munkások minden illetmény után fizetni kell az alkalmazottak adóját. A társaságokkal bíró kiskereskedők szerezzék be a személyzeti lajstromot (registru personal), hogy módjuk legyen ezen adó befizetésére.

Megkezdődött a Balkánszövetség gazdasági tanácsának ülészaka

Ma nyílt meg Isztambulban a Balkánszövetség gazdasági tanácsának hatodik ülészaka. A most kezdődött tanácskozásoknak fokozott jelentőséget tulajdonítanak hivatalos körökben, mert azt remélik, hogy az kedvezőbb alapokra fekteti a Balkán Szövetség államai közötti kereskedelmi kapcsolatokat.

Új árak, árfolyamok

(Április 7-én)

A bucuresti-i értéktőzsdén az állampapírok piaca szilárd volt, a részvények árfolyamaiban pedig ingadozás mutatkozott. Az Exproprierea árfolyama 64 és egynegyedről 65 és háromnegyedre, az Inzestrarea kis kötvényei 74 és egynegyedről 75 és egynegyedre, nagykötvényei pedig 77 és félről 78 és egynegyedre, a Stabilizarea 44.95-ről 45 és háromnegyedre, a Desvoltarea kötvényei pedig 46 és háromnegyedről 47 és egynegyedre emelkedtek.

Bucuresti-i hivatalos árfolyamok. Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük. Francia frank 3.20 (4.42), angol font 500 (690), dollár 100.75 (139.01), olasz lira 5.1966 (7.172), holland forint 55.70 (76.87), csehszlovákia 3.51 (4.84), zloty 19.05 (26.29), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 24.50, svájci frank 23.10 (31.89).

Bucuresti-i magánárfolyamok. Francia frank 6.50—6.60, angol font 1060—1080, dollár 200—210, holland forint 110—120, német márka 41—43, csehszlovákia 6.10—6.20, zloty 36—37, osztrák schilling 22—23, svájci frank 49—50.

Az arany árfolyama. A Banca Nationala egy Napoleon-aranyat 886, egy arany fontot pedig 1118 leiel fizet.

= ALLATZÁRLAT ANGLIÁBAN. Londonból jelentik: Az angol földművelésügyi minisztérium az éjszakai órákban aggasztó híreket kapott a száj- és körömfájás terjedéséről, hogy 1200 táviratot küldött szét haladéktalanul a helyi hatóságoknak és hat megye kivételével egész Anglia területére kiterjedő állatzárlatot rendelt el. Ez a rendelet, amely megbénítja az állatforgalmat, huszonötmillió állatot érint és mindaddig érvényben marad, amíg a járvány meg nem szűnik. A minisztérium egyszersmind felszólította a gazdákat, vizsgáltságuk meg állataikat és jelenjenek be minden gyanus tünetet.

HAMBURG-AMERIKA LINE

modern és kényelmesen berendezett hajóin gyorsan és olcsón utazhat

Észak-Amerikába és Kanadába, Közép-Amerikába, Cuba és Mexicoba, Dél-Amerikába,

valamint az összes fontosabb kikötőkbe. Tanulmány és szórakozási utazások Amerikába bármely időben és időtartamban.

Deutsche Afrika-Linien képvisellete. Gyorsjáratok Afrikába.

Felvilágosítás és ingyenes prospektusok:

KÜNSTLER utazási iroda
Arad, Bulevardul Regina Maria 24.
Telefon: 10-86.

Rádióműsor:

— Romániai Adások —
PÉNTEK, APRILIS 8.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezekon, majd háztartási és gyógyászati tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: A Ionel Giurgea-zenekar szórakoztató hangversenye. 19: Művészeti aktualitások. 19.15: A hangverseny folytatása. 19.45: Radu Vulpe előadása Diocletianusról. 20.05: Nina Alexandrescu hegedűhangversenye. A műsorban szerepelnek a következő szerzők művei: Veracini, Bach, Fauré, Falla—Kreisler. 20.35: Operaelőadás közvetítése a Román Operából. Puccini: „Tosca”, opera 3 felvonásban. Vezényel: Egi-zio Massini. Az I. felvonás szünetében (21.30—21.50): Al. Stamatiad költeményei, a II. felvonás szünetében (22.35—23): Hírek. Sport. 23.25: Szórakoztató zene gramofonlemezekon. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb.

8.20: Étrend. közlemények. 11: Hírek. 11.20: Re-
viczky Gyula kálváriája. (Felolvasás). 11.45: A
vitustánc. (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi viz-
jelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi
templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Mursi Elek
és cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20
Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Az
Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara.
15.35: Hírek. 16: Áriolyanhírek, piaci árak, él-
elmiszerárak. 17.15: A rádió diáktévéje. 17.45:
Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hogyan ké-
szülünk külföldi vendégeink fogadására? 18.55:
Sportközlemények. 19.05: Hermann Pál gordon-
kázik, zongorakísérettel. 19.35: Németh Antal dr.
előadása a rádió dramaturgiai kérdéseiről. 20.05:
Hanglemezek. Közben kb. 20.30: A rádió kül-
ügyi negyedóra. 21.10: Ignác Rózsa modern
magyar verseket mond. 21.40: Cigányzene.
22.10: Hírek. 22.30: A Magyar Szimfónikus Ze-
nekar Mozart-hangversenyének közvetítése. Utá-
na kb. 23.25: Időjárásjelentés. Majd: Zene.

Budapest II. 19.35—19.55: Jazz-zenekar. 20—20.25:
Gyorsirótanfolyam. 20.30—20.55: Boldog Margit
kertié. 21—21.25: Hírek. 21.30: A Magyar Szim-
fónikus Zenekar Mozart-hangversenyének köz-
vetítése. (I. rész).

sányi Gizi, Lakatos Elli és Radó Emmi). 17.45:
Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Kovács Is-
ván és Czifra Gyuri két zongorán játszik. 18.30:
Felvidéki est. 19.35: Toll Jancsi és cigányzenek-
ara. 20.30: „Az éter hajósai”. Hangjáték három
részben. Utána kb. 21.20: Hírek. 21.40: Az Ope-
raház tagjaiból alakult zenekar. 22.40: Időjárásle-
jelentés. 22.45: A rádió szalonzenekara. 24: Tánc-
lemezek. Éjjel 1.05: Hírek külföldi magyarok szá-
mára.

Budapest II. 20—20.25: Mezőgazdasági félóra.
20.50—21.15: Hanglemezek. 21.50—22.20: Szécsi
Magda hegedül, zongorakísérettel.

SZOMBAT, APRILIS 9.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli
hangverseny gramofonlemezekon, majd háztar-
tási és gyógyászati tanácsok. 13: Időjelzés, kul-
turális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli
hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hí-
rek. 14.25: A hangverseny folytatása. 15: Idegen
aktualitások. 16.45: Ora strajerilor. I. Grigore
Cătlaru előadása. II. „Ciprian Porumbescu”,
hangjáték. III. Közlemények. 18: Időjelzés, időjá-
rásjelentés. 18.02: A Jean Dumitrescu-zenekar
hangversenye. 19: Pan M. Vizirescu előadása
19.15: Zenei bemutatók. 20.25: G. O. Mugar fel-
olvasása az országór-mozgalommal kapcsolat-
ban. 20.40: Felicia Volănescu énekhangversenye.
A műsorban a következő francia szerzők mű-
vei: Massenet, Delibes, Chaminade, Gounod. 21:
Rádióegyetem. N. I. Herescu egyetemi tanár elő-
adása. 21.15: A rádió tánczenekara. M. Daia ének
számaival. 22.30: Hírek, sport. 22.45: A Vasile
Julea-zenekar hangversenye a Coșna-étterem-
ből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német
nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb.
8.20: Étrend. közlemények. 11: Hírek. 11.20: Mo-
ricz Pál elbeszéléseiből. (Felolvasás). 11.45: Mit
nézzünk meg? A Római-fürdőt ismerteti Wiesin-
ger Frigyes dr. 12.10: Nemzetközi vizjelzőszol-
gálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templom-
ból. Időjárásjelentés. 13.05: Országos Postásze-
nekar. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés,
időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hangleme-
zek. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak,
élelmiszerárak. 17.15: Hármán mesélünk. (Hav-

Tagadja Dobrea Pavel gyilkosa, hogy tettét előre megfontolt szándékkal követte el

Dobrea Pavel aradi szücsességét meggyil-
kölása ügyében az oradeai vizsgálóbíróságon
folytatják a gyilkos F. A. 19 éves aradi villany
szerekő és Benkő Janka 22 éves brádi leánynak
kihallgatását. A boxeres gyilkosság elkövetője
a vizsgálóbíró előtt részletesen beismerte tet-
tét, de tagadta azt, hogy előre megfontolt szán-
dékkal gyilkolta meg Dobrea Pavelt. A kiskoru
gyilkos azt hangsúlyozta, hogy amikor közvet-
len közelükben feltűnt a vonat, hirtelen villant
át agyán az a gondolat, hogy riválisát dobja a
vonat alá. A szerelemföltétésből történt gyilkos-
ság tettése, — vallomása szerint — öntudatlan
mozdulattal rántotta elő zsebéből vasöklözőjét,
amellyel leütötte ellenfelét, aki szerencsét-
lenségére a vonat kerekei elé zuhant. F. A.
többszöri kihallgatása során is megmaradt
amellyel, hogy nem volt szándékában megölni
ellenfelét és a gyilkosságot nem előre megfon-
tolt szándékkal követte el.

A vizsgálat során mindezekig nem sike-
rült tisztázni Benkő Janka szerepét. Ő volt
ugyanis az, akiért a gyilkosságot F. A. elkö-
vette. A nyomozás most azt igyekszik tisztá-
zni, hogy Benkő Janka tudomásával történt-e a
gyilkosság, vagy nem.

Fájdalomtól megrendülten tudatjuk,
hogy a szeretett jó feleség, édesanya,
testvér és rokon

Flesch Sámuelné

szül. Polacsek Vilma

életének 68-ik, boldog házasságának
46-ik évében, este 8 órakor elhunyt. E
hó 8-ikán, délután, fél 3 órakor temet-
jük a régi neolog zsidótemető halot-
tasházából.

Arad, 1938. április hó 6.

Flesch Sámuel, Flesch Sándor
férje fia

Flesch Sándorné sz. Kalmár Ida
menye

Kanitz Ödömné
huga

Eisler Antalné,
Özv. Flesch Jenőné
Polacsek Lenke
unokahugai.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további
ára **10 szóig csupán** :: szó 2 lei

- LEVÉLÉZÉS**
- „Árvácska” jellegre levél van a fők-
adóban.
- ALKALMAZÁS**
- Szorgalmas, főznitudo mindenest kere-
sek kéttagú családdhoz 15-ére. Cim a ki-
adóban. 1909
- Egy nagymunkást, egy segédmunkást
azonnal felvesz N. Ariton szabóság. Bul.
Reg. Maria 25. 1917
- Perfekt szobainas éves bizonyítvánnyal
állást keres. Cim a kiadóban. 1919
- Nevelő 3—6 éves gyermekek mellé
kerestetik. Éves gyakorlat és román
nyelvtudás feltétel. Garai, Piata Avram
Iancu 15. 1895
- Lejtető, vagy 1-1 fő mindenest azon-
nal felvesz. Cim a kiadóban.
- Egy mindenest szakácsbó, jó fizetéssel
azonnal felvétetik. 1952

- Egyszoba, fürdőszobás, parkettás alko-
vos lakás** május 1-re kiadó. Piata A.
Iancu 10., érdeklődni a házfelügyelőnél.
1906
- Új házban háromszobás, összkomfortos
lakás** májusra kiadó. Str. Tudor Vla-
dumirescu 21. 1948
- Magánházaiban díszkét bejárattal uccai bu-
torozott szoba** kiadó. Str. Dr. Rătru 15.
1780
- Uccai 2 szobás garconlakás és 2 szobás
udvari lakások** kiadók. Str. Gh. Popa 10.
Érdeklődni a házmesternél. 1900

Garzon lakás

Eminescu-ucca elején I. emeleten, külön-
dű, lépcsőházi bejárattal, egy szoba
(parketta, cserépkályha) és mosdóhelyi-
ség W. C.-vel, május 1-re, 800 leiert kiadó.
Elemér iroda, Bratianu-ucca 5.

- VITTEL-ELADÁS**
- 2x3 beltéri perzsaszőnyeg** olcsón eladó.
Cornisio, Dacia-kávéház mellett. 1944
- Régi ebédlőkredenc, oválasztal, Under-
wood írógép** eladó Cim a kiadóban.
1950
- Prima állapotban levő asztalosáru fa-
mezgmunkáló gépeket** keresek. Cimeket
a kiadóba. 1946

Eladó: több évfolyam „Fény”, fotómű-
vészeti szaklap, „Jövendő” és más köny-
vek. Ebédlőkredenc, egyszerű szekrény,
szék. Str. I. Calvin 6. I. em. 4. 1942

Hármas pénzszekrény és használt házi-
butor ladók. Dr. Fuchs, Str. Consis-
torului 11. 1956

Eladók:

Modern tüllfüggöny (stor), tüll
asztalterítők, ecru és fekete
tüll terítők filc-applikációval,
nippalávalók diványpárnák és
egyéb kiegészítők. FEKETE,
Strada Coșbuc 34.

KÜLÖNFÉLEK

Tölgy rózsakaró 130 cm.-től 250-ig
Lei 8—20-ig

Kerti szék — — — — — Lei 60
Kerti pad — — — — — Lei 120
Kerti asztal — — — — — Lei 120
Nyugágyváz — — — — — Lei 120
Tábori ág rúganyos — — — 130-tól
Ágybetét — — — — — Lei 100
Mindennemű faipari tömegmunka
legelőcsöbbsen készül. Asztalos anél
Lei 120 intr.-ként.

SAMERGER
Fekete Bárány újlet. Telefon 1477.

Japán kerékpárok Aradon
féláron (nem kaphatók), de vehet
gyári új Record biciklit lei 2950-ért
otoricanal, Calea Banatului 10.
Veszék ócska varrógépeket, rádiót,
gyerek-kocsit és kerékpárokat.

**Modern magasföldszintes
uri magánház**

Iparos Kulturház közelében, 5
parkettás szoba, elő-, fürdőszob-
ás lakással, gyönyörű parkkal,
mélyen áron alul, 600.000 leiert
eladó.

Megbízott **KISS LAJOS**
„URANUL” ingatlanforgalmi iro-
dája. Str. Horia 2. Tel.: 25-13.

Malacsa

elutazás, költözködésből kifolyólag
veszek készpénzért ócska butoro-
kat, ruhaneműeket, ágyneműt, mat-
racot, szőnyegeket, varrógépet,
egész lakberendezést, könyveket
festményeket, hangszereket, makia-
turapapírt, ócskavasat, padlászhol-
mit, — Vásárolok lakásban és pad-
lásokon heverő bármilyenű felesle-
ges holmit, lim-lomot stb Vidékre
is megyek. Cimeket az Aradi Köz-
löny kiadójába, vagy lakasomra.
Levelezőlap- vagy személyes hi-
várra hozhoz ívők. Ujdu-ucca 5
teiner Sándor.

Uri magánház

kózkórház táján 4 szoba, fürdő- és
portálakással 400.000 leiert, ugyanott
1x3 fürdőszobás és 1x2 szobás al-
pincézett ház 450.000 leiert eladó.
Egyedüli megbízott Elemér iroda,
Bratianu-u. 5.

Legújabb jelentéseink:

Fagyhullám követte a korai amerikai hóhullámot!

London. Newyorkból érkezett jelentések szerint az Egyesült Államokban szokatlán korán beköszöntött hóhullámot váratlan hózivatar szakította meg. Tegnap 24 órán keresztül tartó hózivatar tombolt Amerika területén

és a zivatar rettenetes károkat okozott. Egyes helyeken több mint 10 centiméteres hó borítja az uccákat. A fagy következtében a korán nyíló fák termései lefagytak. Az anyagi kár összegét még nem lehetett megállapítani.

Svájc minden időben és minden támadóval szemben megvédi függetlenségét

A svájci szövetségtanács einökének feltűnésteltető újabb megnyilatkozása

Bernből jelentik: Bauman, a svájci szövetségtanács elnöke, egyik katonai ünnepségen mondott beszédében Svájc függetlenségével kapcsolatban utalt arra, hogy a svájci köztársaság szomszédiai ellenségek Svájc függetlenségét és megnyugtató kijelentéseket tettek. Korántsem lenne azonban elvárható, hogy Svájc ezekre a nyilatkozatokra ta-

maszkodjék, mert az államférfiak változnak és a helyzet gyorsan módosulhat. Ezért a svájci szövetség nem mulasztja el, hogy az egész világgal elölle kifejezésre ne juttassa azt a szabad akaratát, hogy minden időben és minden támadóval szemben megvédi Svájc szabadságát és függetlenségét.

A végsőig kitart helyén a spanyolországi köztársasági kormány

Azana áthelyezte székhelyét a veszélyeztetett Barcelónából

Barcelónából jelentik: Del Vayo volt spanyol köztársasági külügyminiszter a külföldi sajtó előtt kijelentette, hogy a köztársasági spanyol kormány a háborút a végső győzelemig fogja folytatni.

—Még ha mindannyiunknak el is kell vesznünk, akkor is a végsőig harcolunk, — jelentette ki.

Azana, a spanyol köztársaság elnöke székhelyét a Barcelónától északra fekvő Talosába helyezte át. A kormány tagjai hivatalukat még a városban látják el, de az éjszakát Barcelónán kívül töltik, mert ott nem érzik magukat biztonságban. A katalán kormányzáság Companys elnöke alatt az erőddé átalakított kormányzósági palotában tartózkodik.

A római Szentszék ragaszkodik az Ausztriával kötött konkordátum feitételeihez

A Vatikán megegyezést remél Németországgal — Amerika követelése — A legújabb bécsi jelentések

Washington. (Rador.) Az Egyesült Államok kormánya jegyzéket intézett a német kormányhoz és ebben

elismerte Ausztriának tényleges csatlakozását a német birodalomhoz.

A jegyzék szerint az Egyesült Államok az egyesülést jogilag nem ismerik el és továbbra is fenntartják azt az álláspontjukat, hogy az erőszakos úton bekebelezett területek jogilag nem tartoznak az illető országokhoz. A bécsi amerikai követség átalakul konzulátussá. Az Egyesült Államok kormánya

követelni fogja a német kormánytól, hogy vállalja magára az ausztriai tartozásokat, amelyek 65 millió dollárt tesznek ki.

London. (Radio Centr.) A Daily Telegraph bécsi tudósítója jelenti, hogy az angol konzulátuson eddig határozottan kértek Ausztriába szóló beutazási engedélyt és naponta jelentkeznek kivándorolni szándékozó polgárok, akik az angol gyarmatokon s dominiómokban óhajtanak letelepedni. A lap azt is közli, hogy a zsidó hitközség új vezetőségének hat tagját letartóztatták, mert azzal vádolják őket, hogy Schuschnigg kormányzása alatt a népszavazási költségek céljaira gyűjtést indítottak. A letartóztatottak kijelentették, hogy ezt az akkori törvényes kormány felszólítására tették. (Univerzsal.)

Mi van Schuschnigggal?

Bécsben hivatalosan megcáfolták a Paris Soire-ban néhány nappal ezelőtt megjelent azt a híradását, amely szerint Schuschnigg volt kancellár megőrült és a steinhofi elmeegógyintézetbe szállították. Megállapították, hogy a hír egy Ivan Cohen nevű újságíró tette, akit 12 óráig börtönben tartottak a birodalom területéről.

A Német Távirati Iroda közli, hogy Schuschnigg volt osztrák kancellár őrizetét annyira csökkentették, hogy sem katonai,

sem rendőri közegek nem állanak háza előtt, csupán néhány titkosrendőr látja el feltűnés nélkül a megfigyelő szolgálatát a szemközt levő épület előtt.

A Daily Herald jelentése szerint Schuschnigg híveinek sikerült a volt kancellár titkos dossziéját Ausztriából kicsempészni és az a közeli napokban megérkezik az angol fővárosba. A dosszié az elmúlt hónapok ausztriai történetére vonatkozó rendkívül érdekes adatokat tartalmazza. Többek között benne van a berchtesgadeni találkozó dokumentuma is.

A Prager Presse jelentése szerint tegnap Bécsben őrizetbe vették Félix Saltent, a hírnév író, Strauss Zsigmond mérnököt, a világhírű Herz fizikus egyik munkatársát, továbbá Frankl őrnagyot, a volt osztrák hadsereg tisztjét.

Innitzer nyilatkozata

Az „Osservatore Romano“ az osztrák püspöki kar németnyelvű nyilatkozatát közli, melyet Innitzer dr. Ausztria bitoros érseke a maga és az egész püspöki kar nevében adott és amely a világsajtóban és a világpolitikai közvéleményben egyaránt óriási feltűnést keltett. A nyilatkozat a következőképpen hangzik:

1. Az osztrák püspökök részéről 1938. március 18-án kiadott nyilatkozat magától értetődően nem akar és nem akarhat olyasmit helyeselni, amely Isten törvényeivel és a katolikus egyház szabadságával nem volna összeegyeztethető. Ezenkívül ezt az államról és arról szóló nyilatkozatot nem szabad a hívők lelkiismereti megkötésekként felfogni s propagandisztikus célokra felhasználni.

2. Az osztrák püspökök a jövőre nézve követelik, hogy az osztrák konkordátumot érintő egyetlen kérdésben sem állhat be változás a Szentszékkel való előzetes megál-

larcodás nélkül. Különösen követelik, hogy az iskolai és nevelésügyi kérdésekben a szülők természetadta jogai biztosítottassanak.

3. Követelik a vallási- és egyházellenes propaganda megakadályozását.

4. A katolikus jogok, a keresztény alapelvek, az emberi élet minden kulturmegnyilvánulásában megvédelmezendők. A keresztény katolikus kultúrpolitika minden rendelkezésre álló eszközzel szabadon legyen hirdethető, megvédelmezhető és megvalósítható.

Róma, 1938. április 6.

INNITZER TIVADAR

Bécs bíbornok hercegérseke, a maga és az egész osztrák püspöki kar nevében.

Római politikai és egyházi körökben élénken tárgyalják Innitzer bécsi hercegérsek szerdai nyilatkozatának jelentőségét. A vatikánhoz közelálló egyik személyiség erről a következőket mondotta az újságíróknak: Innitzer hercegérsek nyilatkozata, ama nyilatkozat kiegészítésének tekintendő, amelyet az osztrák püspöki kar március 18-án tett. Ez utóbbi nyilatkozatban tudvalevőleg az osztrák püspöki kar csakis a saját felelősségére foglalt állást. Viszont a tegnapi nyilatkozatot Innitzer bíbornok a Szentszékkel történt megállapodása alapján tette meg. Megállapítható azonban, hogy a pápa Innitzer bíbornossal folytatott megbeszélés során is hangsúlyozta, hogy legfőbb óhaja az lenne, ha a németországi katolikus egyház ügyében a német államhatalommal megegyezés jönne létre.

Bucurestii egyetemi professzor rejtélyes halála

Bucurestiből jelentik: Anghelescu Aurel egyetemi tanárt és az Akadémia tagját kedden beszéltették a Brâncovenesc-szatóriumban. Az egyetemi tanár testén törsturástól eredő sebet észleltek és azt is megállapították, hogy somnolímérgezése van. Anghelescu szerdán este kiszervezték. Azt hiszik, hogy saját maga vetett véget életének, mert régi betegsége következtében sokat kinlódott.

Eliúnt a hazarendelt bulgáriai szovjetkővet, családjával együtt

Szófiából jelentik: A bolgár politikai és diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett, hogy a szovjetkormány visszarendelte Raskolnikovot, a szovjet szófiái követét. A követ még április elsején feleségével és gyermekével együtt eltávozott Szófiából és elutazása előtt kijelentette, hogy Prágát át tér vissza Moszkvába. A szófiái lapok valószínűtlennek tartják azt, hogy Raskolnikov tényleg hazatért volna Moszkvába, mert a legutóbbi hazaáruási tárgyalása során az ő neve is szóba került. A lapok szerint Raskolnikov több ízben kijelentette, hogy fél a hazatéréstől, mert tudja, hogy mi vár reá.

Emlékeztetnek a lapok arra is, hogy néhány hónap előtt Sukorukov orosz szovjet katonai attasé szintén visszahívták, de ő sem engedelmeskedett a parancsnak. Raskolnikov szófiái kineveztetése előtt a volgai szovjet flotta parancsnoka volt, később az afgán kormány mellett, majd Dániában képviselte a szovjet érdekeit. (Rador.)

Kiesett a repülőgépből egy cseh pilóta

— Ejtőernyővel megmenekült, de a gép tönkrement —

Prágából jelentik: Párját ritkító repülő-szerencsétlenség történt a cseh főváros közelében, ahol szaktó mortale közben kiesett gépből egy pilóta-hadnagy. A repülőtiszt nagy lélekjelenléttel kinyitotta ejtőernyőjét, de az csak 200 méternyire a föld színétől nyílt ki. A vezető nélkül maradt gép lezuhant és darabokra tört.